

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2018

Svetovni slovenski kongres je društvo, ki si s svojim delovanjem in projekti ves čas prizadeva za utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne ter kulturne identitete slovenskih rojakov v zamejstvu in po svetu. Prav tako je močno aktivno na področju povezovanja in sodelovanja rojakov po svetu s Slovenijo. Cilj SSK je, da se pol milijona Slovencev, ki živijo in delajo po vsem svetu, vključi v življenje naše domovine in da se pričnemo zavedati, da nas je dva milijona in pol. Od svoje ustanovitve naprej se je SSK aktivno povezoval s slovenskimi društvi in organizacijami, ki delujejo izven RS, pri tem pa ni pozabil vključiti tudi slovenskih posameznikov, ki niso del ali pa niso neposredno povezani s katero od slovenskih organizacij v tujini.

Svojim ciljem je SSK sledil tudi v letu 2018, dokaz za to so uspešno izvedeni projekti. Tako smo v letu 2018 pripravili dve strokovni konferenci in sicer *X. jubilejno konferenco slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije* in *I. Konferenco slovenskih računovodij, revizorjev in davčnih svetovalcev iz sveta in Slovenije*. Obiskali smo tudi slovensko skupnost v zamejstvu. V mesecu maju, ko smo v sodelovanju s Konferenco za Italijo SSK, v okviru projekta *Slovensko obrobje*, obiskali Trst in najmanjšo občino v Italiji - Repentabor. Skozi celotno leto smo pripravili tudi dve zanimivi predavanji v okviru projekta *Cikel predavanj*. Enega pa bomo izvedli v decembru.

SSK se zaveda, da so mladi rojaki, ki živijo po svetu, enkraten in izjemen potencial za Slovenijo – tako v smislu promocije Slovenije kot tudi prenosa znanja. Zato smo v letu 2018, poleg zgoraj omenjenega Cikla predavanj, izvedli še dva projekta namenjena neposredno mladim – *22. Tabor slovenskih otrok po svetu* in *Literarno-fotografski natečaj za mlade slovenske rojake po svetu*). Tabor slovenskih otrok je tokrat potekal od 28. julija do 4. avgusta 2018 v domu ČŠOD na Livških Ravnah, kjer se je, ob učenju slovenščine in spoznavanju okoliških lepot in zanimivosti, družilo 45 mladih iz Italije, Avstrije, Nemčije, Hrvaške, Srbije, Velike Britanije, Avstralije, Švedske, Belgije, Kanade, Francije in Luxembourga.

Nekatere projekte smo izvedli s pomočjo različnih organizacij, ki delujejo tako v domovini kot tujini, navezali pa smo tudi nekaj novih stikov z organizacijami, ki sledijo istim ciljem kot SSK in s svojim delovanjem povezujejo slovenske rojake z domovino. Vsi dogodki so bili dobro obiskani. Med slušatelji predavanj in posvetov pa so se razvrstili tudi mnogi rojaki, ki bivajo v tujini. Več o organizaciji in poteku dogodkov je opisano v nadaljevanju.

Poleg vseh pozitivnih stvari, ki so se zgodile v letu 2018, smo v novembru dokončno izvedeli, da se bomo v začetku leta 2019 izseliti iz prostorov v katerih SSK deluje od same ustanovitve. S strani MJU smo dobili obvestilo, da se bomo najprej začasno preselili v prostore na Zaloški cesti 59 v prostore stavbe Španski borci. Nato naj bi se v avgustu 2019 preselili na končno lokacijo, Linhartovo 13. Prostori v katerih sta nastanjena SSK in SK SSK so bili v začetku leta dokončno prodani Banki Slovenije. MJU ponuja v zameno slabše in manjše prostore na Linhartovi 13, ki imajo neustrezno ureditev in so precej slabše locirani za opravljanje dejavnosti povezovanja Slovencev v zamejstvu in po svetu. Podporo za ohranitev prostorov so nam izkazala različna društva iz Slovenije in tujine, nekatere politične stranke in mnogo drugih Slovencev, ki že leta bivajo v tujini, a se vsako leto radi vračajo v domovino in na Cankarjevo 1/IV.

1. X. JUBILEJNA KONFERENCA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA SVETA IN SLOVENIJE***Ljubljana, Krka d.d. Novo mesto, 24.-25. maj 2018***

24. in 25. maja 2018 je potekala jubilejna X. Konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije, ki jo je pripravil Svetovni slovenski kongres. Dvodnevni program se je odvijal na predstavništvu Krke d.d. v Ljubljani. Častni pokrovitelj pa je bil predsednik Republike Slovenije, Borut Pahor.

Organizacijski odbor za pripravo tokratnega srečanja je vodila akad. prof. dr. Metka Zorc, dr. med., ustanoviteljica Slovenskega centra za zdravljenje bolezni srca in ožilja MC MEDICOR Slovenija, v Izoli. Konference se je udeležilo 150 ljudi, ki so prisluhnili izredno zanimivim predstavitev strokovnjakov iz Slovenije, Avstrije, ZDA, Argentine, Švice in Moldavije.

Po uvodnih besedah vabljenih gostov smo prisluhnili uvodnima predavanjema o različnih aspektih zdravstvenega sistema v Sloveniji in svetu. Svoja razmišljanja so podali prof. dr. Anton Jamnik, prof. dr. Roberto Favalaro iz Argentine, prof. dr. Igor D. Gregorič, prof. dr. Thomas G. Zorc, ter Ronald J. Chufo iz ZDA. Nato je sledila obsežna okrogla miza o zdravstvenem sistemu, organizaciji in zdravljenju, ki naj bi ostalo v rokah zdravnikov. Predaval se o primerjavi, organizaciji in predlogih izboljšave zdravstvenega sistema. Na njej so bile predstavljene različne plati in vloge ministra za zdravstvo v Sloveniji, nujnost reorganizacije slovenskega zdravstvenega sistema, ter o poslanstvu zdravnika družinske medicine v Sloveniji. Primerjali so javno zdravstvo Švice, tamkajšnje cene in učinkovitost z zdravstvenim sistemom Slovenije, zakaj je dražje in neučinkovito.

Sledil je tematski sklop o družinskih zdravnikih v Sloveniji skozi čas in njihovo poslanstvo v Sloveniji. Obsežen izbor tematik smo prvi dan zaključili z diskusijo o predavanih temah.

Drugi dan konference se je začel s tematskim sklopom o etiki v medicini: o umestitvi etičnih principov v sedanjo medicino, o načelih raziskovanja ter o etičnih in pravnih vidikih v nekonvencionalni medicini. Nato so sledile predstavitve raziskovalnih del in dobrih praks iz Slovenije in sveta. Predstavitev MC Medicorja Slovenija in današnji čas, ter srčni kirurgiji in strukturne bolezni srca bolnikov MC Medicorja. Prvi sklop raziskovalnih del in dobrih praks doma in po svetu smo zaključili s prikazom razvoja otroške kirurgije in predavanjem o zagotavljanju kakovosti v citologiji. Drugi sklop je predstavljal primer dobre prakse transnacionalnega povezovanja v zdravstvenih programih, pomen integrativne medicine v celostni oskrbi bolnikov ter zdravniki kot neformalni ambasadorji. Po zaključku konference je sledil Slavnostni koncert – SLOVENIJA JUTRI v Cankarjevem domu v Linhartovi dvorani.

Tako prvi kot drugi dan smo zaključili z družabnim srečanjem, ki je nudil priložnost za navezovanje in krepitev stikov slovenskih strokovnjakov doma in v tujini. Upamo, da bodo te vezi ostale trdne in bodo nudile oporo za medsebojno sodelovanje.

2. I. KONFERENCA SLOVENSKEGA RAČUNOVODIJ, REVIZORJEV IN DAVČNIH SVETOVALCEV IZ SVETA IN SLOVENIJE***Ljubljana, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani, 29.-30. november 2018***

29. in 30. novembra 2018 je Svetovni slovenski kongres v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Ljubljana, Slovenskim inštitutom za revizijo in Zbornico davčnih svetovalcev Slovenije pripravil I. Konferenco slovenskih računovodij, revizorjev in davčnih svetovalcev iz sveta in Slovenije. Glavni namen naših konferenc je povečati kroženje znanja, stikov in sodelovanja med našimi strokovnjaki, ki delajo v tujini in domovini. Prepričani smo, da so ta srečanja širokega gospodarskega in družbenega pomena. Srečanja se je v obeh dnevih udeležilo preko 130 slušateljev.

Po glasbenem uvodu kanadske Slovenke sopranistke Therese Plut so prisotne pozdravili: predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, dr. Boris Pleskovič, dekanja Ekonomske fakultete, prof. dr. Metka Tekavčič, državna sekretarka z Ministrstva za finance, Natalija Kovač Jereb in državna sekretarka Olga Belec z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Strokovni del srečanja smo prvega dne pričeli z uvodnim predavanjem dr. Nane Šumrade Slavnič, vodjo pravne službe Ekipa 2 in vodjo Snežne kepe 2.0, ki je predstavila bodoče perspektive obdavčitve, ki se kažejo skozi zakonodajo EU na tem področju. Spremembe, ki jih prinaša prihodnost z EU direktivami

bo zahtevala večjo transparentnost davkov, prav tako pa bo ostro nastopila proti izogibanju plačevanja davkov in davčnim utajam. Cilji, ki jih s tem zasleduje EU so: pravični pogoji za delo, trajnostna socialna zaščita, trajnostna zaščita potrošnikov in davčna nevtralnost.

Sledil je tematski modul s področja računovodstva o oblikovanju računovodskih informacij za potrebe odločanja v podjetjih. Sklop je vodil prof. dr. Marko Hočevar z Ekonomske fakultete v Ljubljani, v njem pa so sodelovali: mag. Iztok Pustatičnik iz podjetja Gorenje d.d., Tomaž Okorn in Mojca Vombergar iz Računovodskega servisa Sova in Katarina Kadunc, direktorica podjetja Deloitte revizija d.o.o.. Mag. Pustatičnik je predstavil računovodsko nomenklaturu stroškov v podjetju Gorenje, kjer imajo za vsak artikel izdelano zgradbo stroškov, kar je izjemno pri več kot pet tisoč artiklih, ki jih ponujajo na trgu. Povedal je, da je sestavljanje in vpisovanje stroškov za vsak posamičen artikel zelo zamudno, ampak se postopek obrestuje pri načrtovanju prodaje in načrtovanju strategije podjetja. Tomaž Okorn je predstavil ustanovitev in razvoj računovodskega podjetja Sova in razvoja lastnega računalniškega programa VPI - spletne aplikacije, ki podjetjem omogoča 24 urni vpogled v podatke o poslovanju. Podjetnik spremlja ažurne podatke o prihodkih, odhodkih ter odprte terjatve ali obveznosti, za izbrano obdobje, oziroma na določen presečni dan. Izvajajo lahko kontroling in pregledujejo uspešnost poslovanja po dimenzijah, stroškovnih mestih, projektih ali stroškovnih nosilcih. Podatki omogočajo tudi mesečne primerjave v okviru poslovnega leta ali primerjave med posameznimi poslovnimi leti. Mojca Vombergar je predavanje dopolnila s svojimi izkušnjami iz Argentine. Kot največjo razliko je izpostavila cenjenost poklica, v Argentini je poklic računovodje spoštovan in cenjen – v Slovenije pa ne. Poleg drugače zastavljene davčne bilance med Slovenijo in Argentino v okviru računovodstva ne vidi posebnih razlik. Katarina Kadunc je izpostavila pomen računovodskih ocen. Običajno so namreč ravno postavke, ki so posledica računovodskih ocen tiste, ki so pod drobnogledom in nas zanimajo predpostavke, ki so osnova za oceno. Le-te niso v vseh podrobnostih razkrite v računovodskih izkazih, dejstvo pa je, da je potrebno pazljivo brati tako računovodske usmeritve kot tudi pojasnila k računovodskim izkazom, da bi kar najboljše znali analizirati številke v izkazih.

V popoldanskem delu srečanja smo se v revizijskem modulu spoprijeli z izzivi digitalizacije. Tematski razdelek je vodil dr. Marjan Odar, direktor Slovenskega inštituta za revizijo, svoje izkušnje z digitalizacijo pa so predstavili: John Doma iz podjetja Bateman Mackay LLP, Chartered Professional Accountants and Business Advisors iz Kanade, Primož Kovačič, Associate Partner pri revizijski družbi Ernst&Young d.o.o., mag. Domagoj Vuković, direktor Revizorske in svetovalne storitve Deloitte Hrvatska- Slovenija in Barbara Žibert Kralj, odgovorna partnerica, Deloitte Slovenija. Uvodoma je dr. Odar povedal, da digitalizacija prinaša svojevrstne spremembe v poklic revizorjev, vprašanje pa je ali digitalizacije ne pomeni tudi nevarnosti, da poklic revizorja izumre. Vsi predavatelji v sklopu so si bili enotni, da se je poklic revizorja spremenil že v času njihovega službovanja – od svinčnikov, zvezka in kalkulatorja izpred pet let, do uporabe spletnih aplikacij. Težnje k vedno večjemu negotovinskemu poslovanju, ki je vedno bolj vezano na splet odpira nove dimenzije revizorskega poklica. John Doma spremembe poklica vidi predvsem v uporabi novih tehnologij kot sta na primer: »block-chain« in »umetna inteligenca«. Specifične aplikacije podjetij Ernst&Young in Deloitte sta predstavila Primož Kovačič in Domagoj Vuković. Na področju RPA so te aplikacije precej podobne, pa tudi imena so posebna, čeprav jih uporabljajo konkurenčna podjetja (npr: Canvas, Atlas, Helix...). Mag. Barbara Žibert Kralj pa se je v svoji predstavitvi osredotočila na prihodnost poklica revizorja in prepričana je, da prihodnost nikakor ne predstavlja grožnje poklicu revizorja, ampak spreminja njegovo vlogo in ga postavlja v nov položaj, ki bo bolj v okvirih načrtovanja in sooblikovanja strategije zavezancev kot preverjanja njihovih izkazov.

Drugi dan srečanja smo začeli s sklopom o davčnem sistemu. V predstavitvenem delu modula, ki ga je vodila Mirjam Trdan iz Dafina so nastopili: Simona Štravs, predsednica in davčna svetovalka ZDSS, ddr. Marian Wakounig, regionalni manager davčne in carinske uprave pri avstrijskem Ministrstvu za finance in Gregor Zorman iz KPMG Avstrija in Ekonomske fakultete na Dunaju. Pregledali smo trenutno stanje pri nas, stanje primerjali z davčnimi sistemi, ki jih uporabljajo v drugih državah ter razmišljali o tem kaj je nujno potrebno za učinkovito spremembo sistema v Republiki Sloveniji. Simona Štravs je predstavila podatke mednarodnih raziskav opravljenih v tujini po katerih Slovenijo postavlja v sam vrh med več kot 270 raziskavami. Seveda se sama ne strinja z izsledki teh raziskav in postavlja pod vprašaj predvsem kriterije in pridobivanje podatkov za te raziskave. Zavzema se za internacionalizacijo, za bolj naklonjeno klimo tujim investicijam pa predlaga: ugodno davčno stopnjo DDPO, prenos davčne izgube, olajšavo za vlaganja v R&D, olajšavo za investiranje, olajšavo za zaposlovanje, olajšavo za zaposlovanje invalidov in

olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju. Še posebno zanimivo je bilo predavanje ddr. Mariana Wakouniga, ki je predstavil davčni sistem Avstrije in ustanovitev posebnega neodvisnega davčnega sodišča v Avstriji. Gregor Zorman pri KPMG v Avstriji vodi razvoj različnih programskih orodij, v svojem predavanju pa je bolj podrobno predstavil programe za avtomatičen izračun obdavčljivih dohodkov iz kapitala ter ustrezno izpolnitev davčne napovedi (Tax Reporting Tool). To so uporabna orodja, ki pripomorejo k zmanjšanju izogibanja plačevanja davkov in bodo v prihodnosti vedno bolj pomembna predvsem za velike sisteme, saj bodo inšpektorji pregledovali le še odstopanja in anomalije, ki se bodo pojavljale v elektronsko oddanih poročilih davčnih zavezancev. S tem bo njihovo delo učinkovitejše, motenj davčnih zavezancev z inšpekcijami pa bodo zmanjšane na minimum.

Predstavitvam je sledila okrogla miza z naslovom: »Ali si v Sloveniji res prizadevamo za stabilno, predvidljivo in mednarodno primerljivo davčno okolje?«. V diskusiji so sodelovali: mag. Suzana Tokić, podpredsednica in davčna svetovalka ZDSS, John Doma iz Bateman Mackay LLP - Chartered Professional Accountants and Business Advisors iz Kanade, ddr. Marian Wakounig, regionalni manager davčne in carinske uprave pri avstrijskem Ministrstvu za finance iz Avstrija, Andreja Škofič Klanjšček, partnerica TLBS, Deloitte Slovenija, Bojan Ivanc, glavni ekonomist pri Analitiki GZS, Darko Končan, davčni svetovalac Zbornice davčnih svetovalcev Slovenije, dr. Jernej Podlipnik s Pravne fakultete v Ljubljani in Goran Novković, izvršni direktor SBC. Diskusija se je dotaknila različnih segmentov davčnega sistema v Sloveniji: od različnih pristopov obdavčevanja, ustvarjanja ugodne klime za privabljanje novih investicij, uporabe novih tehnologij in celo do pobude za ustanovitev neodvisnega davčnega sodišča. Sodelujoči so si bili enotni, da si zaenkrat v Sloveniji premalo zavzemamo za stabilno, predvidljivo in investicijam prijazno davčno okolje. Na osnovi zaključkov konference bo Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije v sodelovanju s Svetovnim slovenskim kongresom pripravila predloge za izboljšanje in jih poslala na Ministrstvo za finance in Vlado Republike Slovenije.

3. POGOVORI NA KONGRESU

Pogovori na Kongresu so v letu 2018 potekali dvaindvajseto leto zapored. Tradicija dogodkov pove, da je tematika večerov zanimiva za mlajšo in starejšo populacijo. Struktura in število udeležencev se razlikuje glede na samo tematiko, običajne predavitve pa dosegajo približno 40 obiskovalcev, nekatere najuspešnejše pa tudi preko 100. Na Pogovorih na Kongresu predstavljamo posamezne uspešne rojake iz zamejstva in tujine, domačo javnost seznanjamo s problematiko slovenske manjšine v sosednjih državah, spoznavamo, kako je z vračanjem Slovencev iz diaspore, spremljamo slovenske knjižne izdaje na tujem ter domača znanstvena in literarna dela o izseljenstvu. K Pogovorom na Kongresu prištevamo tudi kulturne prireditve s širšo predavitvijo življenja slovenskih skupnosti v tujini (vključujoč pregledne razstave, video projekcije ipd). Pripravili smo kljub temu, da nismo dobili finančnih sredstev zaradi zanimivih tematik izvedli naslednji prireditvi:

Skozi taborišča do sreče, 5. april 2018

V dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani smo pripravili skupen dogodek z Založbo mladika iz Trsta, na katerem je bila v četrtek, 5. aprila prvič predstavljena nova knjiga iz zbirke *Zapisi iz zdomstva*. Po uvodnem pozdravu s strani predsednika SSK, dr. Borisa Pleskoviča in direktorja Mladike, gospoda Marija Maverja so besedo dobili govorniki omizja. Pri predavitvi knjige so sodelovali: urednica knjige, dr. Rozina Švent, poznavalka opisanih krajev in ljudi mag. Andreja Mele iz Cerknice, znanstveni svetnik dr. Andrej Mihevc in urednik zbirke *Zapisi iz zdomstva* pri založbi Mladika, Ivo Jevnikar.

Glavni avtor tretje knjige iz zbirke *Zapisi iz zdomstva*, ki nosi naslov *Skozi taborišča do sreče*, je 95-letni Jože Mihevc iz Toronta v Kanadi. Pred leti je svoje spomine že objavil v angleščini, na pobudo dr. Rozine Švent pa jih je za to knjigo bistveno obogatil, dr. Šventov pa je pridobila še pričevanja njegove sestre, danes 92-letne Milke Mihevc Koščak, in že pokojnega brata Toneta Mihevca po zapisu sociologinje Dušanke Žižek in dodala še odlomka iz zgodovinskih pričevanj dr. Janeza Zdešarja in dr. Marijana Marolta. Tako opremljeno delo je s tem dobilo poleg prvotne zgodbe notranjske družine še širšo, zgodovinsko-sociološko komponento. Maja 1945 so se vsi trije avtorji podali proti Avstriji. Jože je šel skozi avstrijska, Milka skozi italijanska begunska taborišča, Tone pa je bil kot domobranec vrnjen v

Jugoslavijo in je preživel teharsko tragedijo. Jože in Milka sta se nato izselila v Kanado, Tone pa je ostal v Jugoslaviji.

Dogodka se je udeležilo med 43 slušateljev, kar nekaj od njih je bilo sorodnikov Jožeta Mihevca.

S potovanja med avstralskimi Slovenci (Dejan Valentinčič), 18. april 2018

V dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani je v sredo, 18. aprila 2018, potekalo izjemno zanimivo predavanje: »S potovanja med avstralskimi Slovenci, o izginjanju stare in nastajanju nove skupnosti«. Po uvodnem pozdravu predsednika SSK, dr. Borisa Pleskoviča, nam je dr. Dejan Valentinčič predstavil Avstralijo in aktivnosti slovenskih skupnosti na tej celini. Predavatelj nam je predaval o mladih Slovencih, ki se zadnja leta v velikem številu selijo v Avstralijo. Predstavil nam je večja mesta v katerih delujejo slovenska društva. Vsako društvo ima svoje navade in posebnosti, vseeno pa skušajo ohraniti svoje slovenske korenine, navade in kulturo. Določena društva ohranjajo narečja iz slovenskih pokrajin, ki jih v Sloveniji že leta ne uporabljajo več. Ohranjajo tudi navade po katerih smo Slovenci znani po svetu, kot na primer izdelovanje kranjske klobase in pelinkovca.

Izpostavil je tudi zanimiv trend preseljevanja Slovencev in sicer so se v jugovzhodna mesta, Canberra, Sydney, Adelaide in Melbourne, preseljevali predvsem iz političnih razlogov po letu 1945, v severovzhodna mesta, pokrajina Queensland, se mladi Slovenci danes selijo predvsem iz ekonomskih razlogov.

Prijeten dogodek je predavatelj popestril s fotografijami in nam na ta način še bolj približal svoje popotovanje. Predavanja se je udeležilo okrog 30 slušateljev, med njimi tudi dr. Zvone Žigon z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Po predavanju so sledila vprašanja s strani slušateljev. Razprava se je nadaljevala v prijetnem vzdušju.

PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADINO

1. 22. TABOR SLOVENSkih OTROK PO SVETU

Livške Ravne, ČŠOD Kavka, 28. julij - 4. avgust 2018

vetovni slovenski kongres je letos pripravil že 22. Tabor slovenski otrok po svetu, tokrat v ČŠOD Kavka. Po sprejemu in namestitvi otrok po sobah so udeleženci reševali teste s katerimi smo preverili njihovo znanja slovenščine in jih na osnovi teg razdelili v tri skupine. Po krajšem ogledu okolice in sprehodu do slovensko italijanske gozdne meje, smo povečerali, nato pa uživali v družabno spoznavnem večeru.

rugi dan 22. Tabora slovenskih otrok po svetu smo začeli z jutranjo telovadbo. Pouk slovenščine smo združili s sprehodom; po delu tematske poti Topolovo smo se z Livških Ravn odpravili proti Livku. Po poti smo izvedeli več o slovensko-italijanski meji, pesniku Ivanu Volariču - Feu, krivopetah in izdelovanju apna. V livški šoli smo si ogledali etnografsko zbirko, dokumentarne fotografije in eksponate iz prve svetovne vojne. Po kosilu smo se odpravili na kolesarjenje do ostalin nekdanje soške frontne črte in se podali v hladni svet Kavke jame. V ponedeljek smo obiskali rojstno hišo slovenskega pesnika Simona Gregorčiča v Vrsnem. Tam smo se seznanili z njegovim življenjem in vplivom, ki ga je imel na območju Kobarida za časa njegovega življenja. Nato smo se povzpeli do cerkve sv. Lorenca, kjer je Gregorčič pokopan. Sonce je vse bolj pripekalo, zato smo se odločili, da se ohladimo v smaragdni reki Soči. Kasneje smo se odpeljali še v Breginj, kjer smo raziskali prostore tamkajšnjega muzeja in bolje spoznali življenje beneških Slovencev. Naša končna destinacija je bilo obrežje reke Nadiže, kjer smo veselo čofotali. V torek smo se podali na rafting po reki Soči, po kosilu pa smo pri pouku slovenskega jezika izvedeli še več o Gregorčiču in Soči. Dan smo zaključili z različnimi športnimi in družabnimi igrami. Peti dan smo se po pouku slovenskega jezika razdelili v dve skupini; prva se je preizkusila v izdelovanju bivakov v naravi, druga pa v izdelovanju kobariških štrukljev. Po dobri večerji smo večer zaključili ob tabornem ognju in petju pesmi. V četrtek smo obiskali zasebno muzejsko zbirko predmetov s Soške fronte v Drežnici. Nato smo si ogledali Drežnico in cerkev Srca Jezusovega, ki je med prvo svetovno vojno služila kot vojaško skladišče. Obiskali smo tudi slap Sopot in slap Krampež; pri slednjem smo se tudi malo okopali. Po osvežitvi smo se napotili na bližnje plezališče, kjer smo se preskusili v plezanju po

naravni steni. Oddih ob Nadiži, večerja in nato družabne in športne aktivnosti. V petek smo se preizkusili v Kavkatlonu. Razdeljeni v skupine smo prepoznavali rastline, lovili ribe, usmerjali sotekmovalce preko minskega polja, prenašali poškodovanca ter se preverili v poznavanju kulturnih znamenitosti in zgodovinskih dogodkov v Posočju. Zadnji skupni večer letošnjega tabora smo zaključili z glasbo in plesom do jutranjih ur.

V soboto smo pripravili prtljago in začelo se je poslavljanje. Sklenjena prijateljstva bosta do naslednjega tabora vzdrževala internet in telefon, morda kdaj tudi krajši obisk.

2. NATEČAJ ZA IZVIRNO IZRAŽANJE MLADIH SLOVENSКИH ROJAKOV IZ ZAMEJSTVA IN SVETA 2018

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) je v sodelovanju s Celjsko Mohorjevo družbo in finančno pomočjo Urada RS za Slovence po svetu pripravila nagradni natečaj za mlade v letu 2018 s tematiko, ki se navezuje na Cankarjevo leto: »Ivan Nevsakdanji danes«. V letu 2018 lahko mladi sodelujejo v dveh različnih kategorijah: VIDEO (1. kategorija) in PROZA (2. kategorija) – razdeljena na dve skupini: skupina A (do 30. leta) in skupina B (nad 30. let). Rok natečaja se je zaključil 30. novembra in uradna razglasitev rezultatov naj bi bila v decembru 2018. Zaradi nezadostnega števila prijav smo morali vrniti projektna sredstva. Glede na prijave v prejšnjih letih verjamemo, da bodo mladi tudi v prihodnjih letih z veseljem sodelovali pri tovrstnih razpisih.

KULTURNE DEJAVNOSTI

1. KOROŠKI KULTURNI DNEVI

V okviru Koroških kulturnih dnevo je 17. aprila 2018, v prostorih SSK potekala predstavitev novih slovenskih koroški publikacij: „Tiha zemlja“ (Nužej Tolmajer), Koroški Slovenci in Sokolstvo (Jasna Nemec Novak) in „Iz koroških grap v obirsko sonce“ (Valentin Polanšek), dogodek pa je moderiral prof. Janez Stergar. Poseben poudarek je bil namenjen knjigi, ki obsega več kot 600 strani. Gre za zbirko starih zapisov koroških pesmi, opremljenih z notami oz. melodijo, med katerimi je mnogo takih, ki so ohranjene le v tem zapisu. Dogodek smo pripravili v sodelovanju z DASP in KKS iz Ljubljane, udeležilo pa se ga je med 37 ljudi.

2. IZDAJATELJSKA DEJAVNOST

Svetovni slovenski kongres tradicionalno ob začetku vseh strokovnih srečanj izda zbornike s prispevki in življenjepisi sodelujočih v programu. Tako smo v letu 2018 izdali zbornika X. jubilejne konference slovenskih mladih zdravnikov iz sveta in Slovenije ter I. Konference slovenskih računovodij, revizorjev in davčnih svetovalcev iz sveta in Slovenije.

DRUGI PROJEKTI

SLOVENSKO OBROBJE

Trst – Repentabor, 7. maj 2018

Svetovni slovenski kongres je v ponedeljek, 7. maja 2018, v okviru projekta Slovensko obrobje, obiskal rojake na Tržaškem. Pot smo začeli ob 10. uri, iz Tivoli parka v Ljubljani. Na meji z Italijo nas je pričakal Ivo Jevnikar, nekdanji sodelavec slovenskega RAI in zadnji dve leti glavni urednik slovenskih informativnih programov RAI. Najprej smo obiskali Repentabor, najmanjšo občino v Tržaški pokrajini. Izvedeli smo marsikaj o položaju Slovencev v Italiji. Na vzpetini z imenom Tabor stoji Repentaborska cerkev in je posvečena Devici Mariji. Pot smo nadaljevali na Opčine, kje smo se malo okrepčali n se

nato odpeljali v mestno središče Trsta. Tam smo si ogledali nekdanji Narodni dom, novo slovensko knjigarno, tržaško knjižnično središče, na trgu Oberdan in še nekaj drugih znamenitosti.

V ulica Donizzeti 3, kje je dom slovenskih organizacij, smo obiskali knjižnico Dušana Černeta v kateri je več kot 1200 unikatnih tiskovin. Potem smo si ogledali razstavo izseljenskega tiska in naš obisk zaključili z omizjem ob 70-letnici begunske književnosti po razselitvi iz evropskih taborišč. Obiska rojakov na Tržaškem sta se pridružila Marjan Terpin, bivši predsednik Konference za Italijo, in Carlo Bresciani.

OSTALE DEJAVNOSTI

1. Podelitev zlatnika Slovenske konference SSK »Slovenski tolar« Jožetu Colariču

V sklopu X. jubilejne konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije smo v zahvalo za dologletno podporo in sodelovanje pri konferencah slovenskih strokovnjakov na področju medicine zlatnik »Slovenski tolar« podelili predsedniku uprave in generalnemu direktorju Krka d.d. Novo mesto gospodu Jožetu Colariču.

2. Podelitev zlatnika Slovenske konference SSK »Slovenski tolar« Janezu Stergarju

Svetovni slovenski kongres je Janezu Stergarju za njegovo delo na področju ohranjanja in skrbi za slovenske rojake v sosednjih državah, še posebno na avstrijskem Koroškem, za nesebično in zavzeto delovanje v okviru projektov SSK, za preseganje meja in povezovanje slovenskih rojakov, predvsem na področju sosednjih držav Slovenije, 4. julija 2018, podelil najvišje priznanje Zlati slovenski tolar.

3. X. redni zbor svetovnega slovenskega kongresa, 4. julij 2018

V Ljubljani je, 4. julija 2018, v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) potekal volilni X. zbor. Udeležili so se ga predstavniki petih konferenc po svetu. SSK je dobil novo razširjeno vodstvo (na Zboru so namreč navzoči delegati soglasno spremenili statut SSK in razširili Upravni odbor z 8 na 10 članov). Predsednik SSK še vedno ostaja dr. Pleskovič. Na občnem zboru sta Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK podelila najvišje priznanje prof. Janezu Stergarju – Zlati slovenski tolar.

4. 13. Zbor Slovenske konference SSK

Slovenska konferenca SSK je v sredo, 24. oktobra 2018, na 13. rednem Zboru dobila novo vodstvo za mandatno obdobje 2018 – 2021. Zbora se je udeležilo 58 (od 175) članov z volilno pravico. Zbor je na predlog Komisije za popravke Statuta sprejel minimalne potrebne spremembe Statuta. Dosedanji predsednik Slovenske konference SSK, dr. Edvard Kobal, je v svojem poročilu predstavil opravljeno delo ter pri tem opozoril tudi na prostorsko problematiko s katero se sooča Slovenska konferenca in SSK kot celota, in kjer še niso dokončno dorečeni pogoji in urejene rešitve za eventualno selitev v naslednjem koledarskem letu.

Na Zboru je potekala vsebinska razprava, ki se je dotaknila dobro opravljenega dela, in ki je opozorila tudi na izzive pred katerimi se nahajamo na nacionalni ravni in znotraj družine Evropskih narodov. Pri tem je bila izpostavljena tudi potreba po krepitvi sodelovanja in negovanja slovenske kulture in narodnega izročila tako znotraj matične slovenske skupnosti in med Slovenci v zamejstvu in po celem svetu.

Novi predsednik SK SSK, gospod Tone Kajzer, se je v svojem zaključnem nagovoru zahvalil dosedanjemu vodstvu za opravljeno delo ter za zaupanje, ki ga je dobil ob izvolitvi. Ob tem se je zavzel za še tesnejše sodelovanje znotraj Slovenije pri krepitvi slovenske kulture in demokratičnih vrednot ter narodne samozavesti in medsebojnega zaupanja. Posebej je izpostavil, da se bo zavzemal za okrepljeno povezanost z rojaki v zamejstvu in po celem svetu, kjer je dejal, da se bo posebno pozornost usmeril na vključevanje mlade generacije v delo in aktivnosti SSK. Pri tem je izrazil pričakovanje, da se bodo v krog sodelovanja za krepitev slovenstva še tesneje povezali rojaki, ki živijo v državah Evrope. V tem kontekstu je posebej pohvalil aktivnosti za ohranjanje slovenskega jezika in kulture s strani slovenske skupnosti v Nordijskih državah in na območju Skandinavije, kjer se povečuje slovenska skupnost, in kjer je kot veleposlanik zadnjih pet let med drugim tudi aktivno deloval za krepitev sodelovanja med Slovenijo in tam živečimi rojaki za kar je prejel tudi posebno priznanje Slovenske Zveze ja Švedskem.

Ob koncu se je vsem prisotnim zahvalil za izkazano zaupanje in izrazil željo, da se skozi sodelovanje in konstruktivno delo nadaljuje rast Slovenske konference SSK in naše skupno tvorno delovanje v korist slovenskih rojakov tudi s ciljem, da se še nadgradi pozitivna prepoznavnost Slovenije v svetu. V kratkem bo novo vodstvo pripravilo tiskovno konferenco na kateri boste lahko več izvedeli o prioritetah dela v prihodnje in o načrtovanih projektih Slovenske konference v mandatnem obdobju 2018 – 2021.

5. Izjave za javnost

In Memoriam Alojz Rebula

V 95. letu življenja nas je zapustil slovenski pisatelj in esejist, akademik dr. Alojz Rebula.

Rodil se je 1924 v Šempolaju v preprosti družini tržaških zamejskih Slovencev. Obiskoval italijanske šole, a so doma skrbno gojili slovenščino in to mu vtisnilo močno slovensko zavest. Gimnazijsko izobraževanje je opravljal v Gorici in Vidmu, kjer je leta 1944 tudi maturiral. Leta 1949 je diplomiral na ljubljanski Filozofski fakulteti iz stare grščine in latinščine.

Deset let kasneje je v Rimu doktoriral z disertacijo o Dantejevi Božanski komediji v slovenskih prevodih. Do upokojitve je poučeval latinščino in grščino na višjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom v Trstu.

Alojz Rebula nam je, Slovincem v matični domovini in tistim živečim onkraj meja Republike Slovenije, v svojem opusu pesmi, črtic, novel, dnevnikov, radijskih iger, esejev, romanov, dramskih besedil in potopisov zapustil neprecenljivo literarno bogastvo. Enako pomemben in dragocen pa je njegov zgled – zanimanje za vse kar je slovenskega, predanost s katero je živel svoje zamejsko življenje in večno razmišljanje o smrti in Stvarniku.

Dragi Alojz, najlepša hvala za tvoj zgled in predanost slovenskemu! Tvoja dela naj nas navdihujejo in nam dajejo zagona za slovensko skupnost, Ti pa počivaj v miru.

Boris Pleskovič, predsednik SSK

Pismo javnosti: »Resnica bo Slovence osvobodila

Svetovni slovenski kongres se zavzema za spravo slovenskega naroda in kot pogoj zanjo vidi v razčiščeni zgodovini vojnega in poveljnega dogajanja na slovenskih tleh. Ko človeška družba opusti pravila, ki zadevajo človekovo osebno dostojanstvo in življenje, smo obsojeni na diktaturo in nasilje. Nihče si ne sme jemati pravice, da lahko potepta človekovo dostojanstvo ali da človeku vzame življenje.

Zgodovinar dr. Jože Dežman in novinar dr. Jože Možina sta že večkrat obravnavala to tematiko in marsikaj razkrila javnosti. Za obstoj taborišča v Teharjah javnost ni vedela več desetletij, poboji v Kočevskem rogu, Barbarinem rovu in Hudi jami, dogodki v taborišču Sterntal in še vrsta drugih poveljnih dogodkov so bila dolgo časa prepovedana tema in zato so še danes premalo poznani javnosti.

Nesprejemljivo je kakršnokoli prikrivanje resnice o zgodovinskih dogajanjih, demokratični mediji pa morajo biti zavezani k iskanju te resnice. Nekdanji režim je vsa ta dejanja več desetletij prikrival javnosti, saj se je dobro zavedal, da so bila z njimi kršena določila Ženevskih konvencij in pravila mednarodnega humanitarnega prava. Morda bi se še danes spraševali, če so dogodki v Kočevskem rogu in Barbarinem rovu sploh resnični, če o njih ne bi poročali naši mediji.

Svetovni slovenski kongres podpira nadaljnje raziskave in razprave na tem področju, saj so te potrebne, da naredimo korak naprej po poti k spravi slovenskega naroda. Vse javne razprave o tovrstnih dogodkih pa morajo potekati civilizirano in argumentirano. V kolikor pride do bistvenih razhajanj glede videnja dogodkov je potrebno stvar raziskati, podkrepiti z dokazi ter na osnovi tega preveriti katera stran ponuja pristnejšo videnje zgodovinskih dogodkov. Nikakor pa nesoglasij ne moremo in smemo reševati z izključevanjem ali neciviliziranimi osebnimi napadi.

dr. Boris Pleskovič, predsednik

Svetovni slovenski kongres

In Memoriam Dušan Lajovic

V 94. letu starosti je umrl Dušan Lajovic podjetnik, politik, diplomat in velik dobrotnik slovenskega verskega in kulturnega središča pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu. Pomagal je tudi drugim slovenskim skupnostim in mesečniku Misli. Podpiral je ideje slovenske pomladi, sodeloval na kongresu slovenskih gospodarstvenikov, ki ga je v domovini organiziral Svetovni slovenski kongres, bil je član društva Avstralsko-slovenski poslovni partnerji. Dobrih deset let je bil častni konzul Slovenije na Novi Zelandiji.

Leta 2005 je prejel zlati red za zasluge pri povezovanju in ohranjanju slovenske skupnosti v Avstraliji in Novi Zelandiji, pri osamosvojitvi Slovenije, mednarodnem priznanju ter gospodarskih povezavah Slovenije s svetom na diplomatskem mednarodnem področju. Svojo življenjsko zgodbo je predstavil v knjigi Med svobodo in rdečo zvezdo.

Bil je eden tistih rojakov v Avstraliji, ki so s trdno in neomajno voljo sledili svojim instinktom in upanjem da bo Slovenija enkrat postala neodvisna, samostojna in demokratična država.

Slovenska skupnost v Avstraliji je z Dušanom Lajovicem izgubila velikega domoljuba in podpornika, prav tako Republika Slovenija. Slovenska konferenca SSK in Svetovni slovenski kongres izrekata globoko sožalje žalujoči družini Lajovic. Boris Pleskovič, predsednik SSK in Edvard Kopal, predsednik SK SSK

In Memoriam Miki Muster

V 93. letu starosti je umrl animator, ilustrator in stripar Miki Muster, ki je bil dolga leta tudi član Slovenske konference SSK. Rodil se je 22. novembra 1925 v Murski Soboti. Leta 1973 je kot svobodni umetnik pri Bavaria filmu v Münchnu začel animirati serijske filme. Ko je sredi sedemdesetih let srečal Guillerma Mordilla je nastala serija štiristo risanih filmov v skupni dolžini tristo minut. Vrteli so jo po vsem svetu, Muster-Mordillove risanke pa so odkupili v tridesetih državah. Velika uspešnica so bili tudi risani filmi o detektivu Nicku Knattertonu. Leta 1990 se je vrnil v Ljubljano, kjer je nekaj let risal politične karikature.

Vir photo: Wikipedija

V Sloveniji so najbolj poznane stripovske dogodivščine Lakotnika, Trdonje in Zvitorepca, ki so izšle tudi v več ponatisih. Leta 2015 je za svoje delo prejel Prešernovo nagrado. Tudi sam je doživel izkušnjo bivanja v tujini in zato je bila njegova skrb vedno usmerjena tudi na rojake, ki bivajo izven Slovenije. Njegov talent in trdo delo sta nam vsem v navdih in tudi v opomin.

Dragi Miki, hvala ti za tvojo skrb za slovenske rojake in neverjeten vpliv, ki so ga tvoji trije junaki pustili na generacijah, ki so odraščale in dihale s tvojimi stripi.

Vodstvo Slovenske konference in Svetovnega slovenskega kongresa

Predčasne volitve v Državni zbor RS (3. Junij 2018)

V Uradnem listu Republike Slovenije št. 25/18 z dne 14. 4. 2018, je objavljen Odlok o razpustitvi Državnega zbora Republike Slovenije in o razpisu predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije. Splošno glasovanje na vseh voliščih v državi in v tujini bo potekalo v nedeljo, 3. 6. 2018. Za dan razpisa predčasnih volitev po tem odloku, s katerim začno teči roki za vsa volilna opravila, se šteje ponedeljek, 16. 4. 2018.

Volivce obveščamo, da bodo v nedeljo, 3. 6. 2018 od 9.00 do 17.00 ure po lokalnem času, volišča odprta na naslednjih diplomatskih predstavništvih in konzulatih Republike Slovenije: GK v Celovcu, GK v Clevelandu, GK v Münchnu, GK v Trstu, GK v Torontu, VP na Dunaju, VP v Atenah, VP v Beogradu, VP v Berlinu, VP v Bernu, VP v Bratislavi, VP v Bruslju, VP v Budimpešti, VP v Buenos Airesu, VP v Canberri, VP v Haagu, VP v Kijevu, VP v Kopenhagnu, VP v Londonu, VP v Madridu, VP v Moskvi, VP v Ottawi, VP v Parizu, VP v Podgorici, VP v Pragi, VP v Sarajevu, VP v Skopju, VP v Varšavi, VP v Washingtonu, VP v Zagrebu in VP pri Svetem sedežu.

Volivci imajo od 6. 5. 2018 do 18. 5. 2018 pri kateri koli upravni enoti, diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije, možnost vpogleda v podatke v evidenci volilne pravice. Vpogled je mogoč tudi prek državnega portala e-uprava: <https://bit.ly/2qUHWeh>

Več informacij najdete na spletni strani državne volilne komisije <https://bit.ly/2HmElv1> oz. <https://bit.ly/2HVT96t>

Ob visokem jubileju znanega Slovenca

Spoštovani dr. Marko Kremžar,

v imenu Svetovnega slovenskega kongresa Vam iskreno čestitamo ob visokem življenjskem jubileju – 90. rojstnem dnevu. Ob tej priložnosti naj se Vam tudi zahvalimo za ves trud in delo s katerim ste močno pripomogli k slovenski pisateljski dediščini v Argentini. Prav Vaša dela o vprašanih novejši slovenske zgodovine, državljanske vojne in njenih posledic pomembno osvetljujejo preteklo in polpreteklo slovensko zgodovino ter kažejo tudi drugo plat medalje, ki je nujna za razumevanje tudi sedanjega položaja slovenske skupnosti – tako tiste po svetu, kot tudi tiste znotraj meja Slovenije.

Iskrena zahvala za Vaš prispevek, nasvete in pomoč na področju ekonomije in gospodarstva pri prvi Vladi samostojne Slovenije – prav v času, ko je Slovenija takšno pomoč najbolj potrebovala!
Ob Vašem osebnem prazniku Vam želim obilo zdravja in družinskega zadovoljstva!
S spoštovanjem in lepimi pozdravi,
dr. Boris Pleskovič, predsednik Svetovni slovenski kongres

In Memoriam Herman Zupan

V 94. letu starosti je slovensko skupnost v Argentini zapustil veliki Slovenec in domoljub, Herman Zupan. V Argentini, kamor se je priselil je ustvaril podjetje, ki se je ukvarjalo s kartonsko embalažo. Kmalu je podjetje postalo vodilno v Argentini, dejavnost podjetja pa je razširil na sedanjih 14 tovarn s skupaj nekaj več kot 3000 zaposlenimi. V času osamosvajaj Slovenije je zastavil svoje ime in svoja poznanstva, da je Argentina priznala Slovenijo. Močno je pripomogel k prepoznavnosti Slovenije v argentinskem poslovnem okolju in bil slovenski častni konzul. Leta 2004 mu je tedanji predsednik RS, dr. Janez Drnovšek, podelil zlati red za zasluge. Vse svoje življenje je finančno podpiral delovanje slovenske skupnosti
vir: www.finance.si

v Argentini, v zadnjem obdobju predvsem obnovo in širitev Rožmanovega doma v Buenos Airesu. S Hermanom Zupanom je slovenska skupnost v Argentini izgubila velikega zaveznika in podpornika, prav tako pa je tudi Slovenija izgubila velikega podpornika in domoljuba. Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK izrekata globoko sožalje žalujoči družini Zupan.

Boris Pleskovič, predsednik SSK

Edvard Kobal, predsednik SK SSK

Izjava za javnost: Skupna stališča društev v zvezi z namero najemodajalca – MJU RS, da preseli najemnike s Cankarjeve 1 na Linhartovo 13, v Ljubljani

SKUPNO SPOROČILO ZA JAVNOST,

ŠT.: 1/2018,

LJUBLJANA, 2.2.2018

Svetovni slovenski kongres, dr. Boris Pleskovič

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa, Franci Feltrin

Združenje Slovenska izseljenska matica, Jasmina Ilič v imenu Sergija Pelhana

Društvo za Združene narode za Slovenijo, mag. Danijel Crnčec

Slovensko društvo za mednarodne odnose, dr. Jožef Kunič

Klub nekdanjih slovenskih veleposlanikov, Peter Toš

Vsi Cankarjeva c. 1, Ljubljana

Skupna stališča društev v zvezi z namero najemodajalca – Ministrstva za javno upravo Republike Slovenije, da preseli najemnike s Cankarjeve 1 na Linhartovo 13 v Ljubljani

Najprej je potrebno razčistiti pravno dilemo – omejitev najema za 10 letno obdobje. Cilj te določbe ni prenehanje najemnega razmerja ampak preveritev obstoja pogojev za njegovo nadaljevanje in sklenitev nove pogodbe. Pogoj najema teh prostorov v državni lasti je opravljanje dejavnosti za katera so bila društva kot del civilne družbe ustanovljena. Vsa društva ocenjujemo, da je današnji obseg dejavnosti neprimerljivo večji od njenega obsega po ustanovitvi. V preteklem 10 letnem obdobju so vsa naša društva pridobila od svojega matičnega ministrstva za zunanje zadeve status društva, ki opravljajo dejavnosti v javnem interesu. Ta status povečuje tudi odgovornost države do naših društev. Ugotavljamo, da so podani vsi pogoji za nadaljevanje dosedanjega najema na centralni mestni lokaciji, Cankarjevi 1. Na pobudo MJU smo opravili ogled ponujenih prostorov za menjavo na Linhartovi 13 in enotno ocenili, da ti prostori niso primerni za nadaljevanje naših dejavnosti. Navedeni prostori ne ustrezajo sklepu Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki določa: da se našim društvom zaradi pomena njihove dejavnosti morajo zagotoviti »ustrezni in primerni prostori« za nadaljnje nemoteno delovanje. Ponujeni postori niso ustrezni niti po lokaciji, razpoložljivem obsegu oz. kvadraturi, tako posamični za posamezno društvo kot skupni za vsa društva, ter dosegljivosti za članstvo, ki za opravljanje dejavnosti te prostore obiskuje. Zato zahtevamo dosledno in v polnosti uresničitev sklepa citiranih teles DZ RS s strani Vlade RS. Menimo, da je le takšen odnos edino sprejemljiv.

V izrivanju društev iz središča mesta na rob prepoznavamo odrivanje društev institucij civilne družbe v javnem interesu iz središča družbenopolitičnega dogajanja v glavnem mestu na obrobje in s tem več kot zgolj simbolno degradiranje tega dela civilne družbe in slovenske družbe kot celote kot pomembnega za sedanjost in prihodnost družbe ter njene odprtosti v svet.

MJU utemeljuje odpoved najemne pogodbe s prostorskimi potrebami Banke Slovenije (v nadaljevanju BS). BS želi, na kar so nas opozorili notranji viri, razširiti svojih nekdanjih 11.000 m² pisarniških prostorov iz obdobja polenih pristojnosti samostojne državne banke pred našim vstopom v EVRO in izgubo številnih pristojnosti, ter kasnejšo razširitvijo teh prostorov za dodatnih 1883 m² v zadnjih dveh nadstropjih Cankarjeve 1, po pripovedi nekaterih uslužbencev potrebnih za protokolarne potrebe. V tem primeru gre za kupoprodajo državne lastnine od ene državne ustanove v last druge za namene, ki so dvomljivo upravičeni in v državnem interesu. Za svoje protokolarne potrebe ima BS na razpolago preko ulice hotel Slon, ki storitveno in prostorsko zadovoljuje vse njene protokolarne potrebe. Dovoljujemo si oceno, da ta pogodba ne bo naletela na odobravanje slovenske javnosti. Prav tako pa ne more biti racionalno družbeno upravičenje za poizkus izrinjanja petih, edinih civilnih društev z dejavnostmi v javnem interesu na področju zunanjih zadev, na mestno obrobje.

Nobeno od naših društev ne pristaja na obravnavo kot da gre za društva ljubiteljev krompirja kot samostojne jedi. Zato tudi v prihodnjih postopkih pričakujemo postopke, ki bodo oprti na soglasje vseh strani v teh razmerjih. Pričakujemo, da MJU ne bo pristopilo k podpisu končne prodajne pogodbe vse dokler tako soglasje nebi bilo doseženo in pravno zavezujoče zapisano v ustreznih pogodbah.

Vsa naša društva v katerih se izvaja ogromna količina volonterskega dela, tudi v prihodnje pričakujejo podporo države in njenih upravnih organov. Zato načina dosedanje obravnave tega vprašanja s strani MJU ne odobravamo. Naša društva niso nikakršne zastojkarske ustanove, ki bi morale biti zadovoljne z vsako ponujeno rešitvijo. Kot del civilne družbe predstavljamo pomemben in nepogrešljivi del njene demokratične organiziranosti. Prav tako naj poudarimo našo skupno željo po ustreznih rešitvi nastalega problema. Poudarim pa naj tudi, da nobeno od naših društev ne bo pristajalo na pravniško ali kakršno koli drugo pravno-upravno nasilje, ki o nasprotovalo civilnim ciljem našega združevanja in koristim naših dejavnosti za slovensko družbo.

Želimo da se dialog nadaljuje, saj je problematika nameravane selitve tudi političen problem.

Klic k razumu

V središču slovenske prestolnice se bohota mogočna zgradba Banke Slovenije, kar je lepo in prav. Nasproti nje pa, v prostorih na Cankarjevi cesti 1, že desetletja delujejo društva (*Svetovni slovenski kongres /ust. in registriran 1991/, Slovenska Konferenca Svetovnega slovenskega kongresa /ust. in reg.1990/, Združenje Slovenska izseljenska matica /ust. 1951, Slovensko društvo za mednarodne odnose /ust. 1991/, Društvo za Združene narode za Slovenijo /usta. 1951/, Društvo za mednarodne odnose in Klub nekdanjih slovenskih veleposlanikov*), ki imajo status posebnega družbenega pomena, delujejo na področju dobrobiti naroda s tem, da že desetletja povezujejo Slovence sosednjih držav in sveta s Slovenijo, skrbijo za mednarodne odnose in koordiniran sodelujejo s pristojnimi ministrstvi oz. Uradom. Ob ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa 27. junija 1991 je slavnostni govornik, takratni predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, izrekel, za obstoj slovenskega naroda, takrat in danes, pomembne besede:

»Izjemna naklonjenost zgodovine je povezala dva, za slovenstvo, njegov obstoj in prihodnost, nadvse pomembna dogodka. Slovenci smo si po stoletjih prizadevanj priborili svojo lastno suvereno in samostojno državo. Končno smo zmogli moči, da smo se zbrali pod eno streho, pod streho Svetovnega slovenskega kongresa, kar imamo razmišljujočega, ustvarjalnega, nepomirljivega in ambicioznega, raztresenega in posejanega na različnih koncih tega majhnega, a hkrati velikega, tako silno različnega, a hkrati povezanega in zato med seboj soodvisnega sveta. Povsod na vse njegove konce, nas je kot narod v različnih obdobjih razselila trda, nam Slovencem neprijazna in nenaklonjena zgodovina.«

Zgornje misli in besede Milana Kučana, tedanjega predsednika predsedstva, so med številnimi Slovenci, ki so prvič po drugi svetovni vojni smeli stopiti na slovenska tla, doživele bučen aplavz.

To je bil čas, ko so Slovenijo oblegali in rušili tanki, izpod neba pa so grozeče sejala smrt vojaška letala. Slovenci iz sveta, delegati na ustanovnem zboru SSK, niso zbežali v svoje domove in države v katerih živijo. Niso govorili o svojem trpljenju, ko so morali po letu 1945 pred komunističnim nasiljem za golo življenje zapustiti domovino in lastnino, pač pa so se po koncu zasedanja, brez izjeme odpravili v

prostore Slovenske konference, na Cankarjevi cesti 1 in v hotele kjer so prebivali, ter neposredno iz kraja vojnih dogodkov poročali svojcem in svojim vladam kaj se dogaja v Sloveniji. Kot neposredni udeleženec teh dogodkov trdim, da Slovenija ne bi dosegla tako hitrega mednarodnega priznanja kot ga je, če bi Slovenci po svetu stali križem rok in ne bi zahtevali ustavitve vojnega nasilja nad miroljubnim narodom in ne bi odpirali vrat slovenskim politikom, do oblasti svetovnih velesil ter posameznih vplivnih ljudi sveta, ki vse do takrat niso vedeli in ne razumeli, da smo tudi Slovenci narod s svojo kulturo in jezikom, čeprav maloštevilni, pa vendar samostojen narod sredi Evrope.

Zato pozivamo vse vladne inštitucije in politike, da preprečijo prodajo prostorov na Cankarjevi cesti 1 Banki Slovenije (država prodaja državi) in s tem preselitev teh društev na Vilharjevo 13, kjer prostori niso primerni za predstavljanje tako pomembne dejavnosti kot jo opravljajo zgoraj naštetih društva.

Danes se bolj, kot kdaj koli prej, iz Slovenije izseljuje vedno več mladih slovenskih izobražencev, gospodarstvenikov in kulturnikov s katerimi imajo najbolj tesne povezave prav zgoraj našete organizacije. Z preselitvijo na manj ugledno lokacijo, kot je na primer stavba nekdanje občine Bežigrad, bi slovenska politika sprožila signal, da so Slovenci izven Slovenije nezaželeni in jih zavrača, kot se je to dogajalo v nekih prejšnjih časih.

Še posebej pozivam pristojnega ministra za zunanje zadeve (pri Ministrstvu za zunanje zadeve imajo status v javnem interesu namreč kar tri prej omenjene organizacije), g. Karla Erjavca, da tako nerazumno potezo Vlade RS prepreči!

Leta 1991 smo v 5. člen slovenske Ustave, kot v najvišji akt države Slovenije, zapisali »...**skrb** za **avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce, ter pospešuje njihove stike z domovino...**« Bomo ponovno postali sovražni do tistega dela narodovega telesa, ki živi izven domovine?

Franci Feltrin, dolgoletni sodelavec SSK

Ljubljana, januar 2018

6. Sodelovanje pri portalu Slovenci.si

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovenci.si. Sodelavci pisarne tako pišejo članke o projektih, ki jih izvajamo ter drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

7. Tradicionalni obisk predstavnikov SSK pri nadškofu

Na prvi februarski dan je ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore na pogovor sprejel predstavnika Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), predsednika dr. Borisa Pleskoviča in v. d. generalne sekretarke Zdenko Volarič. Pogovarjali so se o aktualnih družbenih zadevah, ki zadevajo medsebojno sodelovanje in skrb za krepitev stikov s Slovenci po svetu. V zadnjem času predvsem mladi odhajajo na študij ali v službe v tujino, kar za slovensko državo predstavlja veliko izgubo, saj bi morali ti strokovnjaki svoje znanje in izkušnje uporabljati v Sloveniji, s čimer bi slovensko gospodarstvo pridobilo. Slovenija, in predvsem Vlada RS, se mora zavedati pomena tovrstnega znanja in se še bolj truditi, da z gospodarskimi ukrepi skuša mlade zadržati doma. Pleskovič je nadškofa seznanil s projekti, ki jih v ta namen letos pripravlja SSK, kot so strokovne konference, tabor za mlade in različne tematske večere.

Dr. Pleskovič je v nadaljevanju nadškofa seznanil tudi z aktualno problematiko glede prostorov na Cankarjevi 1, iz katere želi Vlada RS, natančneje Ministrstvo za javno upravo, preseliti društva v javnem interesu, ki tam delujejo. Beseda je nato nanese še na položaj v Sloveniji ter v svetu na splošno tako na socialnem, gospodarskem in kulturnem področju. Dr. Pleskovič je izpostavil prihajajoče parlamentarne volitve, msgr. Zore pa je pri tem poudaril, da je izjemnega pomena, da se udeležimo volitev in s tem soodločamo pri njihovem izidu in izbiri prihodnje vlade, ki bo vodila našo državo v naslednjem mandatu. Na koncu sta dr. Boris Pleskovič in msgr. Stanislav Zore izpostavila pomembnost medsebojnega sodelovanja obeh organizacij za boljšo prihodnost Slovencev tako doma kot tudi po svetu, nadškof pa je ob slovesu Svetovnemu slovenskemu kongresu zaželel obilo uspeha in božjega blagoslova.

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2019

UVOD

Svetovni slovenski kongres je društvo, ki si s svojim delovanjem in projekti ves čas prizadeva za utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne ter kulturne identitete slovenskih rojakov v zamejstvu in po svetu. Prav tako je močno aktivno na področju povezovanja in sodelovanja rojakov po svetu s Slovenijo. Cilj SSK je, da se pol milijona Slovencev, ki živijo in delajo po vsem svetu, vključi v življenje naše domovine in da se zavemo, da nas je dva milijona in pol. Od svoje ustanovitve naprej se je SSK aktivno povezoval s slovenskimi društvi in organizacijami, ki delujejo izven RS, pri tem pa ni pozabil vključiti tudi slovenskih posameznikov, ki niso del oziroma niso neposredno povezani s katero od slovenskih organizacij v tujini.

Svojim ciljem je SSK sledil tudi v letu 2019, dokaz za to so uspešno izvedeni projekti. V letu 2019 smo tako pripravili dve strokovni konferenci in sicer *IV. konferenco slovenskih mladih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije* in jubilejno *X. Konferenco slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije*. Obiskali smo tudi slovensko skupnost v zamejstvu. V mesecu oktobru smo v sodelovanju s Konferenco za Italijo SSK, v okviru projekta *Slovensko obrobje*, obiskali slovensko Benečijo, Čedad in Špeter. Pripravili smo tudi tri zanimiva predavanja v okviru projekta *Cikel predavanj*.

SSK se zaveda, da so mladi rojaki, ki živijo po svetu, enkraten in izjemen potencial za Slovenijo – tako v smislu promocije Slovenije kot tudi prenosa znanja. Zato smo v letu 2019, poleg zgoraj omenjenega Cikla predavanj, izvedli še dva projekta namenjena neposredno mladim – *23. Tabor slovenskih otrok po svetu in Nagradni natečaj za mlade slovenske rojake po svetu (priznanja in nagrade bodo podeljena v decembru)*. Tabor slovenskih otrok je tokrat potekal od 27. julija do 3. avgusta 2019, v občini Ivančna Gorica v sodelovanju s Šolo preživetja Laris iz Šentpavla na Dolenjskem. 30 udeležencev, ki so prišli v Slovenijo s Hrvaške, Italije, Francije, Nemčije, Luxembourga, Španije, Velike Britanije, Švedske, Kanade in ZDA, je skupaj z animatorji in Larisom Žurgo, inštruktorjem preživetvenih veščin v naravi, doživela malo drugačne počitnice v objemu narave.

Nekatere projekte smo izvedli s pomočjo različnih organizacij, ki delujejo tako v domovini kot tujini, navezali pa smo tudi nekaj novih stikov z organizacijami, ki sledijo istim ciljem kot SSK in s svojim delovanjem povezujejo slovenske rojake z domovino. Vsi dogodki so bili dobro obiskani. Med slušatelji predavanj in posvetov pa so se zvrstili tudi mnogi rojaki, ki bivajo v tujini. Več o organizaciji in poteku dogodkov je opisano v nadaljevanju.

STROKOVNA SREČANJA IN POSVETI

IV. KONFERENCA SLOVENSkih MLADIh RAZISKOVALCEV IN ŠTUDENTOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, Institut »Jožef Stefan«, 5. julij 2019

V petek, 5. julija 2019 smo z glasbenim uvodom baritona Antona Habjana slovesno pričeli IV. Konferenco mladih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije, že 38. tradicionalno vseslovensko srečanje strokovnjakov, ki jih pripravljamo preko petindvajset let. Častno pokroviteljstvo nad konferenco je ponovno prevzel predsednik Republike Slovenije, gospod Borut Pahor. Konferenco smo pripravili v sodelovanju z Ameriško slovensko izobraževalno fundacijo in Društvom V tujini izobraženi Slovenci.

Najprej je navzoče pozdravil dr. Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, s ponosom je pohvalil vse mlade Slovence, ki s svojimi neverjetnimi rezultati dosegajo sam svetovni vrh v znanosti.

Nato je uvodoma pozdravil direktor Instituta »Jožef Stefan«, prof. dr. Jadran Lenarčič, gostitelj tovrstnih srečanj. Poudaril je velik pomen sodelovanja s Svetovnim slovenskim kongresom. Izpostavil je tudi 70. obletnico Instituta, ki jo obeležujejo ravno v tem letu in dodal, da je ponosen, da lahko sodeluje pri vzgajanju mladih v znanosti.

Navzoče je pozdravil tudi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu gospod Peter Jožef Česnik. Vsem predavateljem je izrekel toplo dobrodošlico, jim čestital ter jih pohvalil, da si kljub karieri želijo ohranjati vezi s Slovenijo. Pozdravili so tudi dr. Andrej Štromajer, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, gospa Karla Urh, podpredsednica Komisije Državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter prof. dr. Jure Leskovec, soustanovitelj ASEF in profesor na Stanford University. Uvodni predavanji sta pripravila dr. Igor Cesarec, ki je predstavil vlogo Društva V tujini izobraženi Slovenci, kakšna je bila pot in kaj vsega dosega v današnjem času. Druga je predavala dr. Nana Šumrada Slavnič, ki je predstavila je svojo karierno pot ter izpostavila karierne možnosti na tujem, sama je magistrirala na Harvardu in navzoče opogumila, da je potrebno biti z vztrajnostjo in neustrašnostjo uspeh ne uide.

Po odličnih uvodnih predavanjih je prvi panel z naslovom »Kako motivirati mlade raziskovalce in študente, da se vrnejo v Slovenijo«, vodil Marjan Batagelj, predsednik upravnega odbora Postojnska jama, d.d.

V sklopu so predavali mag. Ana Stanič, mag. Nina Leskovec, dr. Hana Hawlina iz Univerze Neuchatel, mag. Gorazd Čibej in ddr. Žiga Gosar.

V drugem sklopu z naslovom »Primerjava med študijem v Sloveniji in svetu«, ki ga je vodil dr. Dejan Valentinčič, sekretar Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu so se predstavili mag. Jerneja Svetičič iz Avstralije, dr. Petra Weingerl, ki je študirala na Oxfordu, dr. Gašper Beguš, ki predava na Univerzi v Wahingtonu in kot zadnji prof. dr. Uroš Seljak.

Zadnji sklop: »Predstavitev mladih raziskovalcev in inovatorjev iz sveta in Slovenije je vodila Jelena Malnar, pravna svetovalka pri Zadržni zvezi Slovenije. Sodelovali so mag. Jože Rožanec, mag. Lana Batagelj, Maja Rojko in kot zadnji, dr. Andrej Košmrlj iz ZDA. Po razpravi se je ob zaključki konference predsednik Svetovnega slovenskega kongresa iskreno zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspešni izvedbi srečanja. Tudi na tokratnem srečanju se je izkazalo, da so izredno koristna, obisk konference pa potrjuje, da se mladi v Sloveniji zavedajo pomena takih srečanj, saj se je konference udeležilo preko 120 slušateljev in predavateljev iz Slovenije, Italije, Hrvaške, Nemčije, Švice, Velike Britanije, Avstralije, Argentine in ZDA.

JUBILEJNA X. KONFERENCA SLOVENSkih ZNANSTVENIKOV IN GOSPODARSTVENIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, Institut »Jožef Stefan«, 24.-25. oktober 2019

24. in 25. oktobra 2019 je v prostorih Instituta "Jožef Stefan" potekala jubilejna X. Konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije. Svetovni slovenski kongres je konferenco pripravil v soorganizaciji z Institutom "Jožef Stefan" (IJS), Slovensko znanstveno fundacijo (SZF), Almo Mater Europaea in Klubom slovenskih podjetnikov. Kot pri prejšnjih srečanjih so bili cilji konference povečati kroženje znanja, vzpostavitev stikov in sodelovanja med našimi strokovnjaki, ki delajo ali študirajo v tujini in domovini. Častno pokroviteljstvo nad konferenco je prevzel predsednik Vlade RS, gospod Marjan Šarec. Osrednji rdeči niti letošnje konference sta bili globalizacija v ekonomiji in »zelene teme«. Tokratna uvodna predavateljica sta bila predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), akademik dr. Tadej Bajd ter predsednik Global Family Business Institute, prof. dr. Laurence Hewick iz Kanade. Predsednik SAZU je spregovoril o pomembnosti raziskav in se deloma dotaknil tudi okoljevarstvenih tem, predvsem boja z ogljičnim odtisom. Laurence Hewick pa je v svojem predavanju podal dokaj podroben pregled Slovenije kot se kaže skozi različne znanstvene raziskave in kazalce. Ob koncu je podal nekaj predlogov za izboljšanje kompetitivnosti Slovenije v globalnem svetu.

V prvem tematskem sklopu »Razvoj globalne ekonomije – meje in vplivi na družbo« so se predavatelji posvetili vprašanju kakšen je novo nastajajoči sistem ekonomije in kako le-ta vpliva na našo družbo, kakšni so novi izzivi, vključno s spremembami na področju svetovne trgovine, ter priložnosti, ki se ponujajo. V sklopu so nastopili: Nina Pavčnik z Darmouth College (ZDA), Mojmir Mrak z Ekonomske fakulteta v Ljubljani, Benjamin Wakounig iz SGZ (Avstrija) in Robert Frandolič iz SDGZ (Italija). Predavatelji so si bili enotni, da bo v primeru nadaljnje globalizacije prišlo do prerazporejanja ekonomske moči pri tem pa bosta vodilni velesili postale Kitajska in Indija.

Drugi dan konference se je pričel s prvo dopoldansko sekcijo z naslovom »Tehnološke perspektive in izzivi sodobnega gospodarstva.« V sklopu so nastopili: Hubert Kosler (Yaskawa Slovenia), Miha Modic (UCL in The Francis Crick Institute, Velika Britanija), Borut Bohanec (Biotehnična fakulteta), Urška Vrhovšek (Edmund Mach Foundation, Italija), Gregor Cevc (The Advanced Treatments Institute, Nemčija) in Miran Zupančič (Plamtex d.o.o.). Ta sklop je pravzaprav nadaljeval začeto tematiko prejšnjega sklopa in je skušal odgovarjati na vprašanja kako naj se pravzaprav podjetje pripravi na prihajajoče spremembe ekonomije, da bo uspešno na novem globalnem trgu.

V drugem dopoldanskem sklopu so predavatelji predstavili nove tehnologije in znanje, izjemne dosežke in dobre prakse. Predavanja so imeli: Dario Križ (Europan Institute of Science AB, Švedska), Dragan Mihailović (Institut »Jožef Stefan«), Andrej Krume (Nordic Star, Danska), Marko Lukić (Lumar) in Matej Mertik (Alma Mater Europea, Slovenija-Švica). Inovacije v širšem smislu besede, tudi izboljšani tehnološki postopki, so tisto kar daje podjetjem njihovo začetno in nadaljnjo prednost ter polet. Vedno večja je potreba po inovacijah, kar zahteva poznavanje tehnologij, novih pristopov upravljanja ter trženja za rast in obstoj.

V zadnjem sklopu konference so predavatelji predstavili raziskave s področja podnebnih sprememb ter razmišljali o priložnostih, ki jih za podjetniški trg predstavlja vedno bolj naravnani ekološki način življenja potrošniške družbe. Svoje poglede in razmišljanja so podali: Edi Kraus, (AquafilSLO, Italija), Tina Šantl Temkiv (Aarhus University, Department of Environmental Science, Danska), Griša Močnik (Aerosol d.o.o.), Erik Margan (Institut »Jožef Stefan«) in Klemen Bergant (Agencija RS za okolje).

Konferenca je prikazala kar nekaj izjemnih znanstvenih dosežkov, ki kažejo na to, da je Slovenija v koraku s časom kar se tiče novih raziskav, dobrih praks in idej, precej pa zaostaja pri pogojih, ki jih ponuja znanstvenikom in gospodarstvenikom. Slovenija mora v prihodnosti več investirati v znanost in aplikativne raziskave, če naj se nadeja večjega finančnega priliva tako iz različnih projektov ali prodaje inovativnih izdelkov. Več pozornosti mora namenjati produktivnosti in izboljšati življenjski standard, da bo s tem preprečila socialne nemire – s tem bo zmanjšala nestabilnosti in negotovost, to pa je ključnega pomena za trajnostni gospodarski razvoj. Zanimivega srečanja se je v obeh dnevih udeležilo nekaj več kot 100 ljudi.

3. CIKEL PREDAVANJ 2019: SLOVENSKI JEZIK MED MLADIMI ROJAKI

Prvo predavanje iz cikla: »Slovenski jezik med mladimi rojaki«

V torek, 3. septembra 2019, je Svetovni slovenski kongres, v prostorih Zavoda za šolstvo, pripravil predavanje Danni Stražar z naslovom »Jezik – pomemben dejavnik slovenske identitete v tujini«. Dogodka se je udeležilo nekaj več kot 20 poslušalcev, ki so z zanimanjem prisluhnili predavateljici.

Danni Stražar je rojena na Švedskem v Södertälju, od 6. leta naprej pa je živela v Sloveniji. Po končanem pedagoškem študiju v Sloveniji je študirala na Univerzi v Lundu jezikovno smer, švedski jezik in književnost. Danes dela kot prevajalka iz švedščine v slovenščino in se ljubiteljsko ukvarja z glasbo. Na Švedskem med drugim deluje tudi kot predsednica slovenskega društva Orfeum in kot podpredsednica Slovenske zveze na Švedskem. Od jeseni 2014 je glavna urednica Slovenskega glasila, edine publikacije za Slovence na Švedskem, ki jo izdaja Slovenska zveza na Švedskem.

V svojem predavanju je predstavila predvsem aktivnosti, ki jih izvaja med mladimi na Švedskem. Od leta 2012 namreč izvaja različne oblike dejavnosti za otroke v slovenskem jeziku v Stockholmu in pripravljala delavnice v Malmöju. V Gävleju, ki je 180 kilometrov iz Stockhola pa od leta 2017 izvaja pouk slovenskega jezika z manjšo skupino pod okriljem Ministrstva za šolstvo, s strokovno pomočjo Zavoda za izobraževanje. Danni je na kratko podala tudi opis slike slovenske skupnosti na Švedskem, ki se je v zadnjih letih po njenih ocenah okrepila vsaj zaveč kot 200 novih oseb. S svojo vnemo in trdnim delom se trudi ohraniti slovenski jezik v skupnosti. Heterogene skupine otrok s katerimi dela zaenkrat še niso razporejene v skupine v znanju, je pa to vnačrtu za naslednje leto. Otroci v skupinah so zelo mladi, nekje med 4. in 6. letom starosti, zato delo s skupino izvaja skozi petje in igranje različnih iger za otroke – konkretno je tako pokazala odlomek iz igre Mojca Pokraculja v kateri so nastopili otroci. Poudarila je, da je pri učenju slovenščine izjemnega pomena, da z otrokom slovensko govorijo njegovi starši doma. V kolikor ta podpora doma izostane, jo je kasneje zelo težko uspešno nadomestiti. Poseben pomen namenja čistosti jezika, po načelu en človek en jezik. Dodala je še, da je tudi za tiste, ki so dvojezični že od malega enako pomembno, da držijo tega načela, saj v nasprotnem pride do mešanja jezikov. Kulturne prireditve vidi kot pomembne priložnosti za ohranjanje zanimanja za slovenski jezik in spodbujanja po ohranitvi slovenske identitete v tujini.

Danni se zahvaljuje za njeno delo z mladimi in trud pri ohranjanju slovenskega jezika v skupnosti na švedskem ter ji želimo pri tem veliko uspeha!

Drugo predavanje iz cikla: »Slovenski jezik med mladimi rojaki«

11. novembra 2019 je o izzivih poučevanju in podajanja znanja slovenskega jezika na avstrijskem Štajerskem spregovorila sen. sc. dr. phil. Tatjana Vučajnk. Predstavila je svoje delo na Novi srednji šoli St. Andrae v Gradcu, kjer poučuje kot profesorica materinščine (slovenskega jezika). Pri svojem delu se sooča z prenekaterimi birokratskimi ovirami (vpisi otrok preko ravnateljev šol, omejitev kvot in vpis ocen v spričevalo). Na isti srednji šoli potekajo tudi programi poučevanja še trinajstih tujih jezikov, med njimi tudi nekaj eksotičnih (perziščina in turščina).

V zadnjem času se število vpisanih otrok ne spreminja in sledi vsakoletnim kvotam in smernicam. Kot zanimivost je povedala, da se k pouku vpisujejo tudi otroci iz mešanih zakonov in tako vsi niti ne govorijo slovensko, pri čemer je potrebna večja iznajdljivost in prilagoditev programa poučevanja.

Na splošno pa otroci radi prihajajo k pouku, pri mlajših poteka predvsem skozi igro, preko knjig in risank, pri starejših pa je poučevanje že kompleksnejše in ga je potrebno prilagoditi.

Od leta 2013 je zaposlena tudi na Univerzi v Celovcu, kjer predava didaktiko slovenščine in vodi pedagoški študi slovenščine. Izrednega pomena se ji zdi transfer med univerzo in šolami. Vučajnkova je soavtorica učbenikov za učenje slovenščine kot drugega tujega jezika in tujega jezika za otroke *Poigrajmo se slovensko* ter slovarja *Slovensko-nemški tematski slovar*.

Tretje predavanje iz cikla: »Slovenski jezik med mladimi rojaki«

26. novembra 2019, bomo v Slovenskem šolskem muzeju pripravili predavanje gospe Mirjane Žagar s Hrvaške. Spregovorila bo o pouku slovenščine v krajih Tršče, Prezid in Čabar, ki ga izvajajo ob podpori Urada za Slovence po svetu in Zavoda RS za šolstvo ter na kakšen način se veča njihovo število. Opisala bo kaj delajo pri pouku, kakšne dejavnosti izpeljejo izven njega ter ako sodelujejo s SKD Gorski kotar in Narodno knjižnico Ivan Žagar v Čabru.

PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADINO

23. TABOR SLOVENSKIH OTROK PO SVETU

Šentpavel na Dolenjskem, LARIS Survival school, 27. julij - 3. avgust 2019

Svetovni slovenski kongres je od 27. julija do 3. avgusta pripravil tradicionalni tabor slovenski otrok po svetu, ki je bil že 23 po vrsti. Tokrat je potekal v občini Ivančna Gorica v sodelovanju s Šolo preživetja Laris iz Šentpavla na Dolenjskem. 30 udeležencev, ki so prišli v Slovenijo s Hrvaške, Italije, Francije, Nemčije, Luxembourga, Španije, Velike Britanije, Švedske, Kanade in ZDA, je skupaj z animatorji in Larisom Žurgo, inštruktorjem preživetvenih veščin v naravi, doživela malo drugačne počitnice v objemu narave.

Po sprejemu in namestitvi otrok, ki so tokrat lahko izbirali med namestitvijo v šotoru ali apartmaju, smo s testi preverili njihovo znanje slovenščine in jih razdelili v tri skupine: začetnike, nadaljevalce in izpopolnjevalce.

Pouk slovenščine smo pri nadaljevalcih in izpopolnjevalcih uskladili z načrtovanimi ogledi, tako da so lahko predhodno spoznali zanimivosti in se seznanili z nekaterimi vsebinami preživetja v naravi. V nedeljo smo se z avtobusom odpeljali v Višnjo Goro na tradicionalni Anin sejem. Žal je bil sejem zaradi močnega dežja odpovedan, tudi sam Martin Krpan, ki je napovedal svoj obisk se sejma ni udeležil. Zatekli smo se v hišo, kjer so med prenovo na stenah odkrili srednjeveške poslikave. Popoldan se je vreme malo umirilo in to smo izkoristili za obisk gozda in prvo delavnico preživetja. Laris je predstavil netenja ognja s pomočjo kresila, različne užitne rastline in njihovo uporabo ter nas seznanil z varnostjo gibanja po gozdu; občna Ivančna Gorica je namreč tudi področje medveda.

V ponedeljek smo se napotili globlje v gozd, kjer smo dopolnili naše poznavanje rastlin in se seznanili z izdelavo primitivnega orodja. V gozdu smo se igrali igro Sokolovo gnezdo, ki pripomore k izostrenju čutov kot sta sluh in vid. Po poti proti taboru nam je Laris prikazal pletenje vrvi iz koprive ter nam dal napotke za orientacijo v gozdu.

Naslednjega dne smo se odpeljali v Stično, kjer stoji verjetno najbolj znan slovenski samostan. Cistercijska opatija Stična je najstarejši samostan na slovenskem ozemlju. Voden ogled po samostanskem poslopu smo zaokrožili z ogledom Muzeja krščanstva na Slovenskem, ki je osrednja slovenska muzejska ustanova na področju zbiranja, preučevanja in razstavljanja premične sakralne kulturne dediščine. Po obisku samostana smo se napotili na krajši sprehod do bližnjega potoka Izvirka in se v njem prijetno ohladili.

V sredo smo obiskali rojstno hišo Josipa Jurčiča na Muljavi, kjer smo si najprej ogledali predstavitveni film o Muljavi, nato pa še zbirko domačega orodja in Krjavljevo koč. Naslednji postanek smo napravili na Bojanjem vrhu, kjer smo si ogledali etnološko zbirko Nose, kjer so pod toplarjem in v kašči razstavljeni številni kmetijski, gospodinjski, obrtniški ter rokodelski predmeti in različna orodja, ki so jih nekoč ljudje uporabljali v vsakodnevem življenju. Po pokušini domačega peciva in soka smo pot nadaljevali do izvira Krke. Krška jama je vodoravna jama, iz katere bruha podzemna voda le ob povodnji. Za vhodom je prostorna dvorana z mestoma zasiganimi stenami. Dolga je dobrih 200 in široka do 30 metrov. Dvorano zaključuje 30 metrov dolgo sifonsko jezero do katerega nas je vodil predsednik TD Krka Slavko Pajntar – Pinki, ki je velik ljubitelj in poznavalec jame. V sifonskem jezeru je veliko prosto živečih človeških ribic.

Človeška ribica je bila na ogled obiskovalcem v jamskem akvariju, s prehodom v območje Nature 2000 pa so ribico morali izpustiti nazaj v jezero. Dan smo zaključili s kopanjem, vožnjo s kanuji po Krki in dirko polžev. V četrtek smo se po Gozdni učni poti višnjanskega polža napotili s Polževega v Višnjo Goro – v mesto, ki je svoje mestne pravice zaradi obrambe pred Turki dobilo leta 1478. Učna pot predstavlja 6 kilometrov dolg del daljše Jurčičeve 15 kilometrov dolge poti. Ob prihodu v mesto nas je pričakal predsednik TD Višnja Gora, ki nam je obširno spregovoril o Višnji Gori, kranjski čebeli, Emilu Rožiču in višnjanskem polžu. Sprehodili smo se do obeležja kranjčiču, si ogledali obe skulpturi znamenitega polža in se sprehodili po nekdanjem mestnem obzidju vse do ohranjenega obrambnega stolpa. Obisk Višnje Gore smo zaključili v bazenu.

Petek smo aktivno preživeli v gozdu ob izdelovanju zasilnih bivališč – bivakov in igranju različnih iger, ki izostrijo čutila. Razdeljeni v skupine smo z zavezanimi očmi poskušali zaznati približujoče se nasprotnike in jih izločiti s storžem še preden se nas ti dotaknejo. Popoldan in večer smo preživeli ob premagovanju zastavljenih izzivov: lokostrelstvo, zbijanje pločevink, iskanje slovenskih besed, igranje igre štiri v vrsto in iskanju skrite osebe. Zvečer smo se družili ob glasbi in izbrali mr in miss letošnjega tabora.

V soboto smo pripravili prtljago in začelo se je poslavljanje. Sklenjena prijateljstva bodo do naslednjega tabora večinoma vzdrževali moderni mediji, nato pa se, upam, spet srečamo.

NAGRADNI NATEČAJ ZA MLADE SLOVENSKE ROJAKE

V letu 2013 je bila pri Slovenski konferenci ustanovljena literarna sekcija »Slovenska beseda« z željo, da na področju književnosti pripomore k povezovanju slovenskih rojakov po svetu in pomaga pri ohranjanju slovenske besede. Od ustanovitve sekcija vsako leto pripravi natečaj za mlade slovenske rojake s finančno podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V letu 2019 smo pripravili bralno-risalni natečaj, ki je bil namenjen otrokom do 15. leta starosti, hkrati pa smo želeli vzpodbuditi tudi medgeneracijsko branje v slovenščini. Otroci so sami, s pomočjo staršev, starih staršev ali ob pomoči učitelja prebrali besedilo koroške ljudske pravljice z naslovom »Hvaležni medved« in za natečaj pripravili risbo oz. sliko z motivom iz pravljice. Do konca oktobra je na natečaj je prispelo 81 risb, od tega ena skupinska prijava. Skupinsko prijavo je poslala Slovenska šola »dr. Gregorij Rožman« iz Argentine. Največ natečajnikov prihaja iz sosednje Hrvaške, saj je od tam prispelo več kot 40 slik. Posamične prijave smo prejeli še iz Italije, Francije, Nemčije, Luxembourga, Španije, Velike Britanije, Švedske, Kanade in ZDA. Veseli nas, da je natečaj naletel na tako velik odziv in zato bomo v naslednjem koledarskem letu natečaj na najmlajše ponovili z drugo primerno zgodbo. Upamo, da bomo lahko zabeležili podobno število mladih natečajnikov.

Natečajnikom, ki so se prijavi samostojno smo kot nagrado za trud poslali knjižne nagrade ter diplome o sodelovanju na natečaju, skupini iz Argentine pa paket različnih knjig. Slike natečajnikov bomo razstavili na prihajajočem dogodku »Dobrodošli doma«, ki bo potekal julija 2020 v Ribnici.

OTROCI NA DRUGI STRANI MEJE

Škofja Loka, OŠ Cvetka Golarja, 4. november 2019

S projektom »Otroci na drugi strani meje – slovenski rojaki v sosednjih državah« želi Svetovni slovenski kongres (SSK) začeti korenito in načrtno spremembo na področju razgledanosti in poznavanja naših rojakov, ki živijo v sosednjih državah. Svetovni slovenski kongres namreč učno temo Slovenci v zamejstvu vidi kot eno izmed najpomembnejših tem, ki lahko mladega človeka spodbujajo k vseživljenjskemu učenju, pozitivnemu odnosu do slovenstva ter razumevanju skupnega slovenskega kulturnega prostora.

V oktobru 2019 smo projekt izvedli na Osnovni šoli Cvetka Golarja iz Škofje in otrokom iz prve triade, s krajšim predavanjem, približali razumevanje zamejstva in način življenja slovenskih otrok izven RS. Predstavila se je lutkovna skupina Srce iz Dobrle vasi. Otroci so pripravili tudi krajšo lutkovno predstavo »Povej mi kaj o šoli«, ki je spregovorila o strahu pred vstopom v šolo.

S tem smo dosegli višjo stopnjo poznavanja in razumevanja slovenskega zamejskega prostora med mladimi. To poznavanje bo že najmlajšim dajalo splošno razgledanost, povečalo njihovo stopnjo strpnosti in okrepilo njihovo narodno samozavest.

Po izjemnem uspehu v letu 2019, ko smo projekt pripravili prvič, želimo z njim nadaljevati in ga še razširiti s krajšimi predavanji, predvsem za višje razrede OŠ in srednješolce, ki bi jih lahko umestili v čas pouka znotraj posamezne šolske ure.

KULTURNE DEJAVNOSTI

GALERIJA 2019 – SLOVENCİ IZ NORDIJSKIH DRŽAV

V torek, 5. novembra 2019, ob 17. uri smo v avli Nove univerze pripravili odprtje razstave Modra senca, umetnika Jožeta Stražarja Kiyohara iz Švedske.

Jože Stražar Kiyohara je z umetniškim izobraževanjem pričel leta 1965, ki ga je najprej pridobil pri umetniku Kegu Haberju na višji šoli za umetnost St. Erik in kasneje tudi drugod. Pogosto so njegova umetniška dela športni motivi v različnih oblikah in prijemih. Ustvarja tudi glinene skulpture ter modelira medalje. Umetnine Jožeta Stražarja so našle svoj dom v zbirkah, ki so v lasti raznih Muzejev, Vatikana in posameznikov.

Prijeten večer sta s svojo glasbo popestrili violinistki, zaokrožili pa smo ga z ogledom razstavljenih del in v sproščenem pogovoru s slikarjem.

2. IZDAJATELJSKA DEJAVNOST

Svetovni slovenski kongres tradicionalno ob začetku vseh strokovnih srečanj izda zbornike s prispevki in življenjepisi sodelujočih v programu. Tako smo v letu 2019 izdali zbornika X. jubilejne konference slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije ter IV. Konference slovenskih mladih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije.

DRUGI PROJEKTI

1. SLOVENSKO OBROBJE 2019

Čedad – Špeter, 11. oktober 2019

V okviru projekta Slovensko obrobje 2019, smo se 11. oktobra odpravili na obisk k rojakom v Benečiji. Na meji z Italijo nas je pričakal Karlo Bresciani, predsednik Konference za Italijo, ki nas je vodil po Beneški Sloveniji.

Najprej smo se odpeljali v Čedad (Cividale del Friuli), kjer smo se sestali s predstavniki slovenskih organizacij v Čedadu. Najprej nas je sprejela predsednica Kulturnega društva Ivan Trinko, gospa Iole Namor, nato pa sta nas pozdravila še urednik časopisa Novi Matajur, gospod Miha Obit in urednik časopisa Dom Luciano Lister. Po srečanju smo malo okrepčali, nato pa se z avtobusom odpeljali v vas Mašera (Masseris), tam nas je sprejela Luisa Battistig, pesnica in predsednica Planinske družine Benečije. Spremljala nas je na ogledu etnološke zbirke Muzeja varha Matajura in stare kovačije družine Dus. Nato smo se odpravili še v Špeter Slovenov (San Pietro al Natisone), kjer nas je sprejela gospa Marina Chernetig, nato smo se srečali s predsednikom ISK, Giorgio Banchig-om in Davidom Klodičem, sedanjim ravnateljem dvojezične šole. Pogovoru je sledil krajši kulturni nastop učencev Glasbene šole in odhod proti domu.

2. IZDELAVA IN UREDITEV SEZNAMA ŠTUDIJSKIH GRADIV DOSEGLJIVIH V ZAMEJSTVU

Osrednji namen tega projekta je ureditev seznama knjižnic in gradiv, ki hranijo materiale pomembne za lokalno zgodovino in arhiv kolektivnega spomina slovenske skupnosti, genealoških evidenc, arhivov in slovenskih knjižnih zbirk (seznam tvarne kulturne dediščine, ki je osnova za ohranjanje slovenske narodne identitete). Tako bodo Slovenci in slovenski rojaki lažje dostopali do gradiv, ki jih bodo iskali za svoje raziskave. Tovrsten seznam bo v pomoč pri raziskavah različnih slovenskih tem, pripomogel pa bo tudi k večji odprtosti in dojemljivosti za drugo in tretjo generacijo Slovencev, ki so dvokulturni (večinoma dvojezični) in so se pripravljene povezovati. Letos smo pričeli s seznamami v knjižnicah, ki svojih gradiv nimajo urejenih in so težje dostopne, razpolagajo pa z veliko slovenske literature. Te knjižnice tudi niso vpisane v sistem Cobiss. Pričeli smo v Prezidu in nadaljujemo v Monoštru na Madžarskem. Cilji, ki jih želimo doseči so: zbirati, ohranjati in negovati zaklad znanja, dediščine in kulture Slovenije v sosednjih državah (Italiji, Avstriji, Hrvaški in Madžarski), vzdrževanje poklicnih vezi z drugimi knjižnicami, arhivi, združenji in izobraževalnimi ustanovami izven Slovenije, ohranjati in upravljati seznam gradiv, ki omogoča primeren študij dokumentacije in materiala o slovenskih rojaki v zamejstvu, pomagati lokalnemu prebivalstvu, da ima dostop do tega gradiva in osnovne storitve za rast slovenske družbe. Seznam bo v pomoč tudi lokalnim obiskovalcem, da lažje in bolje poznajo delo slovenske skupnosti v tujini.

Na predlog novinark slovenskega oddelka RAI v Trstu, gospe Brede Susič, smo za mlade novinarje pripravili posebno delavnico, ki bi se osredotočila na uporabo kalkov pojavljajočih se v slovenskem novinarskem jeziku v večinsko italijansko govorečem okolju. Delavnico je obiskala skupina mladih, ki že sodelujejo s prej omenjeno novinarko in je potekala na Opčinah pri Trstu, v petek 13. decembra.

Tečaj se je osredotočil na semantične kalke, ki so ključni za pravilen prenos sporočilnosti informacije. Delavnico je vodila prof. Mihaela Knez, priznana strokovnjakinja, sodelavka Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki deluje v okviru Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Knezova, ki že vrsto let vodi delavnice tudi za višje šole v zamejstvu, dobro pozna probleme, ki na italijanskem jezikovno mešanem območju izhajajo iz prepletanja dveh jezikov. S projektom smo želeli, in verjamemo da tudi v tem uspeli, da bodoči novinarji osvojijo pravilno izražanje in podajajo jasna sporočila v slovenskem jeziku.

4. DOBRODOŠLI DOMA 2019

Radovljica, 6. julij 2019

V letu 2019 smo sodelovali, skupaj z vsemi štirimi organizacijami civilne družbe, ki se ukvarjajo s povezovanjem Slovencev po svetu, pri pripravi srečanja Dobrodošli doma. Po večmesečnih pripravah, smo v soboto, 6. julija, sodelovali pri končnem postavljanju na prireditvenem prostoru in se izmenjavali z delom na stojnici, kjer smo vsa štiri društva pripravila predstavitvena gradiva ter promocijski material. V popoldanskem času pa je v organizaciji SSK potekala okrogla miza **»Zbodbe uspešnih Slovenk«**. Na njej so se predstavile gospa Jelena Malnar, gospa Lilijana Mikluš in gospa Draga Gelt. Z gostjami se je pogovarjala Erika Jazbar, novinarka slovenske redakcije RAI v Trstu.

Draga Gelt v Avstraliji živi že 51 let. V Ljubljani je zaključila učiteljske, a ni dobila službe, ker se, kot je pripovedovala, ni včlanila v partijo. Zato je odšla na obisk k sestri v Nemčijo, od tam pa naprej, v Avstralijo. Najprej v Sidney, od tam pa v Melbourne, kjer je takoj dobila službo v bolnišnici za prizadete otroke. Zatem je nekaj let delala v Slomškovi šoli kot učiteljica slovenskega jezika v mestu Kew. Kariero je ustvarila na Monash University, kjer je delala na oddelku za geologijo in se ukvarjala z risanjem zemljevidov, opremljanjem strokovnih knjig ... Na univerzi je delala vse do upokojitve, ves čas pa je dejavna tudi v Slovenskem društvu Melbourne, v prostem času riše, slika, piše pesmi, je avtorica več kronik, tudi o delovanju Slovencev v Avstraliji. Za svoje delo je prejela visoko avstralsko državno priznanje. Ves čas je tesno povezana s Slovenijo, tudi otroka Eric in Frances zelo rada prideta v domovino svojih staršev (Dragin mož je bil Slovenec, umrl je pred nekaj leti, pokopan pa je v Sloveniji). Na vprašanje, kje se počuti bolj doma, je odgovorila, da ljubi obe domovini, Slovenijo in Avstralijo. O vrnitvi za zdaj ne razmišlja, saj ima v Avstraliji otroke, vnuke, ne nazadnje tudi več kot pol stoletja življenja ...

Svojo zgodbo je predstavila tudi Jelena Malnar, na Hrvaškem rojena Slovenka, ki danes dela v Ljubljani kot uspešna pravnikinja. Izhaja iz majhne vasice na hrvaški strani meje, že v srednji šoli pa se je leto dni šolala v Veliki Britaniji. Kot je povedala, je v tem letu dni nabrala neprecenljive življenjske izkušnje, ki so jo izoblikovale za nadaljnjo pot. »Prihajam iz vasi in izkušnja tujine mi je odprla glavo in pot v svet ...« Jelena je zatem zaključila študij prava v Ljubljani, v Bruslju opravljala prakso za Evropsko ljudsko stranko, delala v mednarodni odvetniški pisarni, zatem pa v kabinetu prejšnjega ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vmes je opravila tudi državni pravniški izpit, zdaj je zaposlena pri Zadržni zvezi Slovenije, dejavna pa je tudi pri Svetovnem slovenskem kongresu.

Tretja gostja je bila Lilijana Mikluš, Slovenka, ki je uspešno kariero ustvarila v tujini, v svetovljanskem Londonu. V času študija podjetništva v Sloveniji je odšla na študijsko izmenjavo na Dansko, izkušnja pa ji je »odprla okno v svet«. Tako je dobila štipendijo za študij na Aston University v Londonu, kjer je prejela nagrado za najboljšo magistrsko delo, postala je tudi članica Beta Gamma Sigma Chapter, to je častnega združenja najboljših študentov. Zaposlila se je na univerzi, kjer je delala kot raziskovalka, zatem pa se je zaposlila v gospodarstvu, nazadnje je delala v družbi KPMG. Tempo dela je bil hud, njena kariera pa se je razcvetela. A po šestih letih je sprejela težko odločitev, da se vendarle vrne v Slovenijo. Pretehtal je socialni dejavnik, je povedala, družina, prijatelji ... »V Veliki Britaniji so zelo dobre možnosti

za kariero, v Sloveniji pa je lepše živeti,« je povedala. Danes dela v podjetju Atlantic Group, delno še vedno kot mentorica na Aston University, dejavna pa je tudi v Društvu v tujini izobraženih Slovencev. Vse tri sogovornice so poudarile, da zato, ker so ženske, na karierni poti niso občutile diskriminacije. Tujina sprejema ženske, so poudarile; tisto, kar šteje, je delavnost, ambicioznost in poštenost.

OSTALE DEJAVNOSTI

1. Sodelovanje pri portalu Slovenci.si

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovenci.si. Sodelavci pisarne pišejo članke o izvedenih projektih in drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

2. Sodelovanje na sejah Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so se redno udeleževali sej Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter konstruktivno sodelovali v razpravi s predlogi za izboljšavo odnosov matične države z rojaki, ki živijo po svetu.

3. Tradicionalni obisk predstavnikov SSK pri nadškofu

V ponedeljek, 18. februarja 2019, je ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore na pogovor sprejel predstavnika Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), predsednika dr. Borisa Pleskoviča in v.d. generalne sekretarke Zdenko Volarič. Pogovarjali so se o aktualnih družbenih zadevah, ki zadevajo medsebojno sodelovanje in skrb za krepitev stikov s Slovenci po svetu. V zadnjem času predvsem mladi odhajajo na študij ali v službe v tujino, kar za slovensko državo predstavlja veliko izgubo, saj v tujih državah tudi ostajajo. Slovensko gospodarstvo bi veliko pridobilo, če bi strokovnjaki svoje znanje in izkušnje uporabljali v Sloveniji. Slovenija, in predvsem Vlada RS, se mora zavedati pomena tovrstnega znanja in se še bolj truditi, da z gospodarskimi ukrepi skuša mlade zadržati doma oziroma jim omogočiti vrnitev v Slovenijo. Pleskovič je nadškofa seznanil s projekti, ki jih v ta namen letos pripravlja SSK, kot sta strokovni konferenci, 23. tabor za mlade in različne tematske večere.

Dr. Pleskovič je v nadaljevanju nadškofa seznanil tudi z aktualno problematiko glede preselitve na Zaloško cesto 59. Na koncu sta dr. Boris Pleskovič in msgr. Stanislav Zore izpostavila pomembnost medsebojnega sodelovanja obeh organizacij za boljše prihodnost Slovencev tako doma kot tudi po svetu, nadškof pa je ob slovesu Svetovnemu slovenskemu kongresu zaželel obilo uspeha in božjega blagoslova.

O obisku pri nadškofu metropolitu msgr. Stanislavu Zoretu bo objavljen in članek, v mesecu marcu v tedniku Družina.

4. Izjave za javnost

In Memoriam Tomaž Pavšič

V 88. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil Tomaž Pavšič, ki je bil dolga leta član Slovenske konference SSK in več mandatov tudi svetnik Slovenske konference. Od same ustanovitve (1991) je bil tudi član Svetovnega slovenskega kongresa. Po poklicu je bil profesor slovenščine, po duši pa zagnan domoljub in predan prijatelj slovenskih rojakov v Italiji. Bil je preprost, topel in vesel, a je znal biti tudi oster in nepopustljiv, ko se je zavzemal za pravice slovenskih rojakov.

V devetdesetih letih je deloval kot vicekonzul v Trstu in navezal tesne stike s slovensko skupnostjo v Italiji. Z aktivno službo je prenehal leta 1997, vendar je tudi po tem aktivno deloval tako med Slovenci v Italiji, kot tudi v političnem prizadevanju, da Slovenija okrepi skrb za svoje rojake, ki živijo izven Republike Slovenije. Bil je pobudnik postavitve spomenika Simonu Gregorčiču v Gorici in spominske plošče italijanskemu filmskemu ustvarjalcu Pieru Paolu Pasoliniju v Idriji. Za svoje udejstvovanje na področju kulture je prejel številna priznanja, med temi velja še posebej izpostaviti Pirnatovo nagrado, najvišje priznanje, ki ga občina podeljuje za življenjsko delo na področju kulture in umetnosti.

Dragi Tomaž, zapustil si nam svetel zgled, kako bi morali »živeti slovensko skupnost«. Hvala Ti za čas, ki smo ga lahko preživeli ob tebi in se tako učili postati bolj ljubeči do naših rojakov po svetu.

Boris Pleskovič, predsednik SSK in Tone Kajzer, predsednik SK SSK

Nobelov nagrajenec častni član Svetovnega slovenskega kongresa (SSK)

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Boris Pleskovič z veseljem sporoča, da je prof. dr. F. Duncan Haldane s Princetonove univerze postal častni član SSK.

Dr. F. Duncan Haldane je ameriški fizik, rojen v Britaniji, ki je leta 2016 prejel Nobelovo nagrado za fiziko. Nagrado si je delil z Davidom Thoulessom in Michaelom Kosterlitzom. Dr. Haldane je nagrado prejel za svoje delo v teoriji kondenzirane snovi. Leta 1990 je začel z delom na Univerzi Princeton, kjer deluje kot univerzitetni profesor za fiziko Sherman Fairchild.

F. Duncan Haldane se je rodil v Londonu (1951). Njegov oče je bil britanski zdravnik, stacioniran na meji med Jugoslavijo in Avstrijo, kjer je srečal slovensko študentko medicine Ljudmilo Renko s katero se je kasneje tudi poročil. F. Duncan Haldane je odraščal v Londonu in diplomiral na Univerzi v Cambridgeu. 22. marca 2019 je na slovesnosti v slovenskem veleposlaništvu v Washingtonu svečano zaprisegel in tudi uradno postal slovenski državljan.

Prof. dr. Duncan Haldane je sprejel povabilo dr. Borisa Pleskoviča in je s tem postal častni član Svetovnega slovenskega kongresa. V odgovoru je napisal, da se bo skušal udeležiti katerega od prihodnjih srečanj SSK. Dr. Boris Pleskovič upa, da bo prof. dr. Duncan Haldane v bližnji prihodnosti na eni od konferenc Svetovnega slovenskega kongresa nastopil kot uvodni predavatelj.

Dr. Boris Pleskovic, President of The Slovenian World Congress, is pleased to announce that Prof. Dr. F. Duncan Haldane from Princeton University has become an Honorary Member of the SWC.

Dr. Duncan Haldane is a British-born American physicist who was awarded the 2016 Nobel Prize in Physics. He shared the prize with David Thouless and Michael Kosterlitz. Dr. Haldane was recognized for his work in condensed matter theory. He had joined Princeton University in 1990 and is currently the Sherman Fairchild University Professor of Physics.

F. Duncan Haldane was born in London, England (1951). His father was a British medical doctor stationed on the Yugoslavia-Austria border where he met Ljudmila Renko, a Slovenian medical student. He was raised in London, England and received his Bachelor of Arts and PhD from the University of Cambridge. On March 22, 2019 he received Slovenian citizenship at a ceremony at the Slovenian Embassy in Washington, USA.

Prof. Dr. Duncan Haldane accepted the invitation from dr. Boris Pleskovič to be an honorary member of the Slovenian World Congress. In his reply he wrote that he will try to attend a future meeting of the SWC. Dr. Boris Pleskovič hopes that Prof. Dr. Duncan Haldane will give the keynote address at one of conferences of the Slovenian World Congress in the near future.

Ameriški kongresnik je postal častni član Svetovnega slovenskega kongresa

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) dr. Boris Pleskovič z veseljem sporoča, da je ameriški kongresnik Paul Anthony Gosar iz Arizone postal častni član SSK. Dr. Pleskovič upa, da bo kongresnik v bližnji prihodnosti nagovoril udeležence na eni od strokovnih konferenc SSK.

Kongresnik Gosar je republikanski član predstavniškega doma v ZDA že od 2011 in je bil predstavnik kongresa pod predsednikom Barackom Obamom ter tudi sedaj pod Donaldom Trumpom.

Zelo je ponosen na svoje slovenske korenine in je vložil ogromno truda za vzpostavljanje in podporo ameriško-slovenske "skupine prijateljstva". Cilj skupine je krepitev odnosov med ZDA in Slovenijo na gospodarskem in kulturnem področju. Predsednik RS Borut Pahor je aprila letos kongresnika Gosarja odlikoval z zlatim redom za zasluge za mednarodne odnose.

Dr. Boris Pleskovic, President of the Slovenian World Congress (SWC), is pleased to announce that US Congressman Paul Anthony Gosar from Arizona has become an Honorary Member of the SWC. Dr. Pleskovic hopes the congressman will address the SWC in the near future.

Congressman Gosar is the Republican member of the House of Representatives in the US and has served under President Barack Obama and now under Donald Trump, since 2011.

He is very proud of his parental grandparents who were Slovenian and has worked hard in establishing and supporting an American-Slovenian 'Friendship Group'. The friendship group's objectives are to strengthen relations between the USA and Slovenia from an economic and cultural perspective. President Borut Pahor recognized Congressman Gosar's contributions to by presenting him with the Golden Order of Merit for International Relations in April of this year.

Poziv za pomoč slovenskim rojakom v Venezueli

Svetovni slovenski kongres (SSK) in Slovenska konferenca SSK (SK SSK) z zaskrbljenostjo spremljata razvoj dogodkov v Venezueli, kjer se življenjske razmere iz dneva v dan poslabšujejo.

V skrbi za slovenske državljane in druge prebivalce slovenskega porekla, ki živijo v Venezueli, SSK in SK SSK predlagata vladi Republike Slovenije, da se skozi celovito naslovitev problematike pospeši reševanje njihovih eksistencialnih potreb. Verjamemo, da lahko država Slovenija tistim rojakom, ki želijo zapustiti Venezuelo in se vrniti v Slovenijo, v domovino svojih prednikov, to čim prej omogoči. Ostalim pa se lahko pomaga tudi skozi mehanizme, ki jih ima na zunanjepolitičnem področju, na področju konzularne zaščite oz. se jim po potrebi pomaga s pošiljkami humanitarne pomoči v Venezuelo. Pri tem se zavedamo, da je postopek repatriacije kompleksne narave, in da je potrebno uskladiti delovanje med več resornimi ministrstvi.

Trdno verjamemo, da je moralni imperativ Republike Slovenije skrb za Slovence po svetu in njihove potomce. Slednje pomeni, da je nujno ponuditi pomoč Slovincem, ki so življenjsko ogroženi v Venezueli. Repatriacija je ob potrebni politični volji izvedljiva brez težav, kar dokazujejo primeri več evropskih držav, ki jo intenzivno izvajajo že dalj časa. V tem smislu tudi pozivamo vse pristojne institucije RS Slovenije, da začnejo čim prej izvajati enake ali podobne ukrepe za pomoč našim rojakom, kjer smo tudi s strani SK SSK in SSK pripravljeni pomagati po naših najboljših močeh.

dr. Boris Pleskovič, predsednik SSK in Tone Kajzer, spec. za med. od., predsednik SK SSK

Pozdravljamo odločitev o začetku izvajanja repatriacije Slovencev iz Venezuele

Svetovni slovenski kongres (SSK) in Slovenska konferenca (SK SSK), ki delujeta na področju povezovanja in krepitve stikov s Slovenci v zamejstvu in tujini pozdravljata sprejeto odločitev o začetku repatriacije Slovencev iz Venezuele. Obe organizaciji sta že od začetka krize v Venezueli z zaskrbljenostjo spremljali položaj tam živčih rojakov, kjer smo že v začetku junija apelirali na Vlado RS in pristojne institucije, da čim prej začnejo izvajati ukrepe za pomoč ogroženim rojakom. Pri tem smo kot primer učinkovite pomoči navedli ukrepe več drugih evropskih držav, ki postopke repatriacije svojih rojakov v Venezueli izvajajo že od spomladi letos. V izjavi sta predsednika SSK in SK SSK opozorila, da je moralni imperativ Republike Slovenije da pomaga rojakom, ki se želijo vrniti v Slovenijo, da se jim nudi ustrezna konzularna zaščita oz. da se po potrebi pomaga s pošiljkami humanitarne pomoči v Venezuelo.

V tem smislu nas veseli, da je Vlada RS je včeraj, 29. avgusta, sprejela sklep o začetku izvajanja repatriacije Slovencev iz Venezuele.

Ob tem izražamo pričakovanje, da bo Vlada RS poskrbela, da bodo pristojni organi postopke repatriacije izvajali hitro in učinkovito, in da bomo v Sloveniji lahko kmalu pozdravili prve repatriirane Slovence iz Venezuele.

dr. Boris Pleskovič, predsednik SSK in Tone Kajzer, spec. za med. od., predsednik SK SSK

In Memoriam Anton Mavretič

Enaindvajseti november 2019 bo v zgodovino zapisan kot žalosten dan za znanost in za Slovenijo. Od nas se je poslovil izjemen Slovenec, znanstvenik in venetolog - prof. dr. Anton Mavretič. Svetovni slovenski kongres ob tem izreka iskreno sožalje njegovim ožjim družinskim članom in sorodnikom.

Več kot šestdeset let je živel v ZDA, a se je redno vračal domov v domači Boldraž v Beli krajini. Vedno se je oglasil tudi v pisarni SSK, kjer smo ga poznali kot izjemno natančnega, preprostega in premišljenega človeka. Pri strokovnih konferencah SSK je redno sodeloval kot član organizacijskega odbora, velikokrat pa tudi v vlogi predavatelja ali predsedujočega tematskim sklopom. Svoje znanje je nesebično delil z mladimi in je pogosto priskočil na pomoč slovenskim študentom, ki so študirali v ZDA. Vsako leto je povabil več najboljših slovenskih študentov elektrotehnike na poletno šolo na Boston University, kjer je tedaj predaval. Del svoje znanstvene dokumentacije je podaril NUK-u, pomemben del knjižnice, približno 600 strokovnih knjig, pa Fakulteti za informacijske študije v Novem mestu. Njegova predavanja v Sloveniji so bila zanimiva in dobro obiskana. Leta 2015 je za svoje izjemno znanstveno delo in zasluge prejel državno odlikovanje s strani predsednika Republike Slovenije. Anton Mavretič je bil dolgoletni član Svetovnega slovenskega kongresa, dopisni član SAZU in častni občan Metlike.

Dragi Tone, hvala ti za tvojo ljubezen domovine, naj ti Bog povrne vse dobro, ki si ga storil! Počivaj v miru z Božjim blagoslovom. Na instrumentu Voyager 1 je v zlato ploščico vgravirano tudi tvoje slovensko ime. Naj ostane z zlatom zapisano tudi v naših srcih in skupnem slovenskem spominu.

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2020

UVOD

Ves svet se je v letu 2020 znašel v primežu pandemije novega koronavirusa, ki je ohromel delovanje družbe na vseh področjih. Zlasti na področju organizacije dogodkov, saj le-ti predstavljajo nešteto možnosti sedaj žal nezaželenih stikov.

Tako smo tudi pri Svetovnem slovenskem kongresu bili primorani odpovedati nekatere dogodke, druge pa prilagoditi razmeram. Bilanca na koncu leta je sladko-grenkega priokusa. **V našem društvu smo uspeli nekaj projektov vseeno uspešno izpeljat, ostala pa je neizpolnjena želja po srečanjih na strokovnih konferencah in taboru slovenskih otrok po svetu.** Predvsem pa smo se morali sprijazniti z dejstvom, da v pandemskem koledarju ni mogla najti svojega prostora osrednja prireditelja za Slovence po svetu Dobrodošli doma, katere glavni organizator je bil v letu 2020 prav Svetovni slovenski kongres.

Vseeno pa upamo in zremo v prihodnost s pozitivnimi mislimi in veliko zagnanostjo, da bomo v letu 2021 lahko uresničili vse tisto, kar nam je bilo tokrat odvzeto. Veselimo se nadaljnega sodelovanja z različnimi organizacijami in posamezniki iz domovine in tujine, da bomo lahko skupaj še naprej izpolnjevali dragoceno poslanstvo povezovanja rojakov po svetu z matično domovino Slovenijo.

STROKOVNA SREČANJA IN POSVETI

1. XI. KONFERENCA SLOVENSКИH ZDRAVNIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Izvedbo XI. Konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije smo prvotno načrtovali 11. in 12. junija 2020, v prostorih Krke v Ljubljani. Žal je bila organizacija onemogočena zaradi nastalih okoliščin v zvezi s pandemijo novega koronavirusa. Člani organizacijskega odbora so, glede na razmere sklenili, da se **izvedba konference preloži** na čas, ko bodo razmere dopuščale organizacijo tovrstnega dogodka. Ponovno srečanje načrtujemo v jeseni 2021.

Za dvodnevni program konference so člani organizacijskega odbora izbrali naslednje teme:

- Etika – temeljni princip medicinske znanosti
- Organizacija zdravstvenega sistema - osrednja vloga zdravnika za učinkovito zdravljenje
- Okrogla miza: Slovenski zdravstveni sistem na razpotju
- Izzivi sodobne medicine – aktualne teme

Sodelovanje na konferenci so potrdili predavatelji iz Argentine, ZDA, Švice, Velike Britanije, Nizozemske, Avstrije, Italije, Švedske in Slovenije. Program za izvedbo konference v letu 2021 bomo še dodatno prilagodili novim in aktualnim tematikam v zdravstvu.

2. III. KONFERENCA SLOVENSКИH PRAVNIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Izvedbo III. Konference slovenskih pravnikov iz sveta in Slovenije smo prvotno načrtovali 5. in 6. novembra 2020, v prostorih Nove Univerze v Ljubljani. Žal je bila organizacija onemogočena zaradi nastalih okoliščin v zvezi s pandemijo novega koronavirusa. Člani organizacijskega odbora so, glede na razmere in povratne informacije predavateljev, konec septembra sklenili, da se **izvedba konference preloži** na čas, ko bodo razmere dopuščale organizacijo tovrstnega dogodka. Ponovno srečanje načrtujemo v jeseni 2021.

Za dvodnevni program konference so člani organizacijskega odbora izbrali naslednje teme:

- Prihodnost EU in predsedovanje Slovenije EU
- Okrogla miza: Zasebnost,
- Okrogla miza: Pravna ureditev odnosa RS do Slovencev v zamejstvu in po svetu
- Izzivi novih tehnologij v pravu

- Pravo in davki: Kako do učinkovitejšega davčnega sistema

Sodelovanje na konferenci so potrdili predavatelji iz Nemčije, Velike Britanije, Avstrije, Italije, Nizozemske, Danske, Belgije, Švice in Slovenije. Preliminarni program je priložen poročilu.

3. CIKEL PREDAVANJ 2020: »USPEŠNI SLOVENCİ PO SVETU«

Prvo predavanje: »Globalno gospodarstvo v času pandemije in po njej«, dr. Igo Cesarec, ZDA

Prvo predavanje iz cikla »Uspešni Slovenci po svetu« smo pripravili 18. septembra 2020 na Ekonomski fakulteti v Ljubljani z dr. Igorjem Cesarcem iz ZDA. Moderiral je prof. dr. Mojmir Mrak. V predavanju je dr. Cesarec predstavil ekonomske posledice, ki bodo sledile pandemiji in karantenskim ukrepom. Na osnovi sestavljenega modela projekcije je prikazal krčenje globalne gospodarske rasti, poleg tega pa je ponudil tudi predvidena krčenja po posameznih državah. V projekciji je prikazal tudi predvideno povrnitev BDP-ja globalnega gospodarstva na nivo kot je bil pred pandemijo kar naj bi se zgodilo nekje v drugem kvartalu leta 2021, ob uresničitvi »črnega scenarija« šele okrog leta 2022. Posamezna gospodarstva naj bi ta nivo dosegla že prej – med temi je Kitajska, ki naj bi nivo dosegla že konec tega leta. Na drugi strani je skupina držav Latinske Amerike, ki se bodo na enak nivo povrnila šele do leta 2023. Povečan je vpliv negotovosti investicij kar vpliva na ekonomske odločitve tako posameznikov kot organizacij. Okrevanje bo različna tudi glede na sektorje. Pričakovati je hitrejšo vzpostavitev proizvodnih dejavnosti, kjer je lažje zagotoviti potrebnim ukrepom, težje bo v turističnih panogah. Prav tako bo upočasnjeno vzpostavljanje trga delovne sile. Za primer je podal ZDA, kjer so v zadnjih mesecih res odprli milijon novih delovnih mest, vendar pa so ZDA ob začetku pandemije odpustile 20 milijonov ljudi. Po koncu predstavitve sta dr. Cesarec in dr. Mrak odgovorila še na nekaj zanimivih vprašanj iz občinstva. Zaradi omejitev zbiranja je v dvorani lahko predavanju prisluhnilo nekaj več kot 20 slušateljev, je pa bilo mogoče predavanje spremljati tudi preko spleta, kjer je še vedno na voljo na spletni povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=WwiUBjvXRU0>.

Drugo predavanje: »Avtonomija prava Evropske unije«

Drugo predavanje smo prav tako nameravali pripraviti v živo, vendar smo zaradi hitro slabšajoče zdravstvene slike, pripravili dogodek samo preko spletne aplikacije Zoom. Predstavili smo dr. Damjana Kukovca, predavatelja na Middlesex School of Law v Londonu, kjer poučuje pravo Evropske unije in konkurenčno pravo. Dogodek je moderirala doc. dr. Petra Weingerl s Pravne fakultete v Mariboru. V predavanju je dr. Kukovec nazorno predstavil pravo EU, njegovo avtonomnost in nadrejenost napram nacionalnemu pravu. Tako je danes evropski pravni sistem postal na eni strani pomembna zaščita pravic državljanov, po drugi strani pa tudi usmerjevalec oz. omejevalec nacionalnega prava. Evropsko pravo se je od začetkov šestdesetih let močno razvilo, hkrati pa pridobilo zelo veliko moč. Tudi v prihodnje, kljub Brexit-u, gre pričakovati, da bo pravni sistem EU skušal še bolj graditi svojo avtonomnost s tem pa bo postajalo pravo EU vedno pomembnejše za državljane članic – s tem tudi za Slovence.

Predavanje smo predvajali v živo tudi preko našega kanala na YouTubeu, posnetek pa je na voljo na spletni povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=dVCuEZPUhVk&t=44s>.

PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADINO

NAGRADNI NATEČAJ ZA MLADE SLOVENSKE ROJAKE

V letu 2020 je potekal peti natečaj za izvirno izražanje mladih slovenskih rojakov. Tako kot natečaj v letu 2019, je bil tudi tokratni bralno-risalni in namenjen predvsem mladim bralcem. Natečaj je bil prilagojen otrokom do 12. leta starosti, so se pa nanj odzvali tudi starejši otroci do 16. leta starosti.

Za sodelovanje na natečaju so otroci sami ali s pomočjo staršev prebrali besedilo ljudske pravljice z naslovom »O štirih godcih«. Pravljico smo pripravili v spletni obliki, da so vsi natečajniki obravnavali isto besedilo. Za sodelovanje so morali po prebrani zgodbi pripraviti risbo oz. sliko na listu formata A4 z motivom

iz pravljice, ki se jim je najbolj vtisnil v spomin in nam jo poslati. Sodelovanje smo omogočili v dveh kategorijah; posamezniki in skupine. Po e-pošti in spletnih medijih smo vabili mlade rojake, da se udeležijo natečaja.

Odziv je presegel vsa naša pričakovanja, saj se je na natečaj odzvalo kar **310 otrok**, ki so poslali svoje risbe. Skupinske prijave je poslalo **22 skupin (skupaj 149 otrok)**, v kategoriji posamezniki pa smo prejeli **161** slik. Prijave so prišle iz kar **12 držav**. Največ jih je prišlo iz sosednje Italije, sledijo Avstrija, Argentina, Hrvaška, Nemčija, Švica, BiH, Srbija, Švedska, Češka, Kanada in Japonska.

Pripravili smo poseben zvezek z nalogami povezanimi s pravljico »O štirih godcih in gozdnem škratu«. Poimenovali smo ga Kongrešček. Vsak natečajnik je prejel priznanje za sodelovanje, en izvod Kongreščka, izvod revije Zmajček in set majhnih barvic. Skupine so prejele še didaktično igro »Potepanje po Sloveniji« in en izvod knjige »Sto ugank«. Avtorji najboljših risb pa so dobili še po en izvod knjige »Aleksander in Vurberški zmaj« ter pobarvanko »Pobarvaj Slovenijo«.

OTROCI NA DRUGI STRANI MEJE

S projektom »Otroci na drugi strani meje – slovenski rojaki v sosednjih državah« želimo pri Svetovnem slovenskem kongresu (SSK) začeti korenito in načrtno spremembo na področju razgledanosti in poznavanja naših rojakov, ki živijo v sosednjih državah. V šolskih programih in učbenikih je malo podatkov o slovenskih manjšinah, zato se s projektom predstavljamo po slovenskih osnovnih šolah in vrtcih, želimo pa ga predstaviti tudi dijakom. SSK ima znanje, stike in potrebne izkušnje, ki lahko izboljšajo spoznavanje in razumevanje slovenskega zamejstva med mladimi. Verjamemo, da jim bo to poznavanje dajalo splošno razgledanost, povečalo njihovo stopnjo strpnosti in okrepilo njihovo narodno samozavest.

Prvič smo projekt izvedli v letu 2019, kjer smo otrokom prve triade Osnovne šole Cvetka Golarja iz Škofje Loke, s pomočjo otroške lutkovne skupine iz Dobrle Vasi, približali razumevanje zamejstva in način življenja slovenskih otrok izven RS. S projektom smo nadaljevali v letu 2020, zaradi težav s pandemijo in težav pri prestopanju meje smo se odločili za drugačen pristop – posneli smo **lutkovno predstavo »Priateljstvo«**, ki so jo pripravili **Mladi Celovčani**, skupina slovenskih otrok, ki živijo v Celovcu ali njegovi bližini. Skupaj s snemalcem in poklicnim novinarjem smo se odpravili v Celovec, kjer smo posneli celotno lutkovno predstavo. Po predstavi smo posneli še intervju z lutkarji in ločeno še intervju z mentoricama lutkovne skupine. V dobrem mesecu smo posnetke še montažno obdelali in jih objavili.

Vsi posnetki so sedaj prosto dostopni na našem Youtube kanalu.

Povezava do lutkovne predstave: <https://youtu.be/r8DZy6jwIZM>

Intervju z lutkarji: <https://youtu.be/vy7QZG5fvzl>

Intervju z mentoricama: <https://youtu.be/eUOOa7aeVE>

Za predstavitev posnetkov smo se že dogovarjali z osnovno šolo Miška Kranjca v Ljubljani in Vrtcem Mojca (v okviru tega deluje pet enot) vendar so žal zaostritve zdravstvene situacije s Covid19 te naše načrte prestavile – upamo, da bomo lahko katero od predstavitev izvedli že v prvi polovici leta 2021. Kljub temu, da predstavite v vrtcih in šolah do sedaj še niso bile mogoče, pa so si prvi razredi Osnovne šole v Sodražici že ogledali posnetek lutkovne predstave v povezavi z obravnavno tematiko prijateljstva v šolah.

DRUGI PROJEKTI

1. 30. OBLETNICA SLOVENSKE KONFERENCE SSK

Ljubljana, 1. oktober 2020

Pred tridesetimi leti je bila uradno ustanovljena Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa. Njena ustanovitev je bil odločilen korak pri ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa leto kasneje in njena vloga je bila pomembna pri osamosvojitvi Slovenije. Zagotovljeni so bili temelji organiziranosti

društva, ki danes povezuje Slovence iz domovine in sveta v duhu narodne zavesti, znanosti, gospodarstva in kulture.

Okroglo obletnico smo obeležili v četrtek, 1. oktobra 2020, na slavnostni seji Sveta Slovenske konference SSK. Slovesnosti se je udeležila ministrica za Slovence po svetu, dr. Helena Jaklitsch, ki je Slovenski konferenci SSK predala priznanje in zahvalo za izjemen prispevek k povezovanju slovenske narodne skupnosti po svetu z matično domovino na vseh področjih.

Slavnostni govornik je bil dolgoletni predsednik in član Upravnega odbora SK SSK Franci Feltrin, ki je v svojem govoru osvetlil zgodovinsko ozadje ustanavljanja Slovenske konference ter izpostavil najpomembnejše mejnike. Na slavnostni seji smo odprli razstavo Marjetke in Andreje Dolinar iz Argentine in tudi uradno odprli nove prostore SSK. Kulturni program sta obogatila še tenorist Aco Bišćević in violinist Armando Nuñez Villenila.

Pomembno obletnico smo želeli praznovati v širšem krogu članov SK SSK, vendar žal zaradi zdravstvenih razmer, smo morali proslavo omejiti na majhno število udeležencev. Smo pa prireditev snemali in je na voljo na ogled na našem YouTube kanalu: <https://youtu.be/JbqA1HLgK9Y>

2. SLOVENSKO OBROBJE 2020

Avstrijska Koroška, 3. oktober 2020

V soboto, 3. oktobra 2020, je Svetovni slovenski kongres pripravil posebno študijsko pot. Odpravili smo se na Koroško, kjer smo si ogledali Celovec in se podrobneje seznanili z zgodovinskimi okoliščinami, ki predstavljajo žalostno prelomnico za slovenski narod – koroški plebiscit 1920.

Ogled pod strokovnim vodstvom Bojana Wakouniga smo začeli pri Mohorjevi hiši, ki jo – kako ironično in hkrati simbolično – z dveh strani omejujeta ulici poimenovani po bridkih dogodkih za slovenski narod: 10.- Oktober Strasse in Karfreitstrasse. Prva je poimenovana po datumu plebiscita, druga pa po 12. soški ofenzivi (Karfreit je nemško poimenovanje za Kobarid) – oba dogodka pa sta za Slovence tragična – tako z vidika žrtev in ozemlja. V poslopju Mohorjeve družbe, ki je najstarejša samostojna ustanova med Slovenci na Koroškem, opravljajo svojo dejavnost različne slovenske cerkvene, politične, kulturne in izobraževalne ustanove.

Ogled mesta Celovec, ki ima na Koroškem največ Slovencev (gledano po številu, ne po odstotkih prebivalstva), je potekal v lepem in sončnem vremenu. Ob maketi mesta Celovec je Bojan Wakounig povedal marsikaj zanimivega. Danes je to multikulturno mesto, ki se je širilo in tako pred nekaj leti preseglo magično mejo 100.000 prebivalcev, kar mestu prinaša dodatno finančno podporo iz proračuna. Sprehodili smo se mimo ulice, na kateri stoji obeležje posvečeno Francetu Prešernu, ki je v Celovcu opravil svoj odvetniški izpit, in prišli do osrednjega trga, kjer se nahaja kip zmaja, izklesan iz ene same skalne gmote. Na trgu gostuje trenutno tudi potujoča razstava, ki govori o koroškem plebiscitu.

V dvorani deželnega zbora smo si ogledali knežji kamen, ki je obrnjen spodnji del rimskega stebra. Kamen je prvotno stal pri Krnskem gradu in na njem je v srednjem veku potekal del umeščanja za karantanske kneze in pozneje koroške vojvode. Sledil je še obisk vojvodskega prestola, od tam pa smo se odpeljali do renesančnega gradu na Plešivcu (nemško Tanzenberg). Stavba, ki je v lasti Krške škofije, domuje humanistično in novojezično gimnazijo, to je Zvezna gimnazija in Marijanij Plešivec. Vse do ustanovitve Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu leta 1957 je bila gimnazija na Plešivcu osrednja izobraževalna ustanova za Slovenske fante na avstrijskem Koroškem. Semenišče ne deluje več, del tega poslopja je preurejen v nastanitvene obrate za potrebe šolarjev. V cerkvi smo si ogledali še freske Valentina Omana, ki v svojem ustvarjanju v ospredje vedno postavlja človeka.

Po kosilu v gostilni Ogris »Miklavž« v Bilčvosu smo se odpravili na sklepni del naše ekskurzije – v Sveče, kjer se je rodil slovenski katoliški duhovnik in narodni buditelj Andrej Einspieler, imenovan tudi "oče Koroških Slovencev". Ob tem ne smemo pozabiti, da je bil Andrej Einspieler eden od najbolj znanih pobudnikov ideje o Zedinjeni Sloveniji. Pri cerkvi v Svečah stoji obnovljen kozolec in hkrati tudi društveni prostor SPD Kočna - Galerija Franceta Goršeta. Pred njo je na travniku postavljena serija portretnih glav - doprsnih kipov pomembnih slovensko-koroških kulturnih in političnih osebnosti, ki jih je izdelal znameniti slovenski kipar.

Pred cerkvijo nas je sprejela predsednica slovenskega prosvetnega društva, Alenka Weber, in nam na kratko osvetlila zgodovinski razvoj dogodkov in poplebiscitne težave s katerimi so se srečevali Slovenci. Milo rečeno - moteno je bilo ustanavljanje kakršnihkoli slovenskih društev in skupine pronemško usmerjenih Korošcev so tudi s silo preprečevali delovanje društev. Danes so razmere boljše, vsekakor pa so še daleč od idealnih.

V društvenih prostorih SPD Kočna smo nato prisluhnili zgodovinskemu predavanju prof. Štefana Pinterja o koroškem plebiscitu. Koroški plebiscit (nemško Kärntner Volksabstimmung), ki je potekal 10. oktobra leta 1920, je določil državno mejo med leta 1918 ustanovljeno Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in Avstrijo po I. svetovni vojni. S koroškim plebiscitom je 10% odstotkov slovenskega naroda ostalo ločenega z mejo, posledice plebiscita pa so globoko zarezale tudi v medsebojne odnose ljudi na Koroškem. Celotno predavanje si lahko ogledate na youtube kanalu Svetovnega slovenskega kongresa: <https://youtu.be/vMMtJ6S7A18>

3. JEZIKOVNO – POČITNIŠKI DNEVI ZA ROJAKE IZ VENEZUELE

CŠOD Kavka, Livške Ravne, 27.-31. Julij 2020

V letu 2020 smo načrtovali izvedbo tabora za slovenske otroke po svetu na Ptuj. Zaradi zdravstvenih razmer smo morali prijavljenim sporočiti, da izvedba tabora v 2020 ne bo mogoča. Za vse bivše udeležence in prijavitelje smo animatorji pripravili filmske posnetke, da bi jih na ta način vsaj malo opogumili, hkrati pa obdržali stike. Posnetki so dostopni na našem Youtube profilu.

V dogovoru in v sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu smo tako od 27. julija do 31. julija 2020 pripravili Jezikovno-počitniške dneve za rojake iz Venezuele. V domu CŠOD Kavka na Livških Ravnah se je, ob učenju slovenščine in spoznavanju okoliških lepote in zanimivosti, srečalo 21 rojakov, ki so se konec leta 2019 oz. v začetku leta 2020 preselili nazaj v Slovenijo. Dopoldneve smo preživljali ob učenju slovenščine (poročilo o pouku slovenskega jezika je priloženo ločeno), popoldneve pa smo izkoristili za ogled in praktične delavnice.

Podali smo se na pohod do odprtega muzeja na prostem, ki se razteza po grebenu Kolovrata in se sprehodili po obrambnih jarkih, ki so jih izkopali in utrdili italijanski vojaki v prvi svetovni vojni. Raziskali smo tudi Kavkno jamo v kateri so prebivalci Livških Ravn včasih v poletnem času shranjevali živila, da se ne bi pokvarila – neke vrste naravni hladilnik. Ogledali smo si Nebesa, bližnje petično turistično letovišče, ki ga vodi sestra dobro poznan slovenske kulinaričarke Ane Roš. Ob sprehodu do tja smo slišali nekaj legend o krivopetnicah in izvedeli več o Keltih, ki so nekoč poseljevali bližnje doline. Ob diaprojekciji smo se seznanili s tradicionalnimi slovenskimi jedmi in njihovo pripravo. Preizkusili smo se tudi v izdelavi kobariških štrukljev in izdelavi namaza, ki smo ga pripravili rastlin, nabranih med sprehodom po okolici Livških Ravn. Ob večerih smo si skupaj ogledali različne predstavitve slovenskih naravnih lepote ter nekaj daljših posnetkov, ki so povezani z razumevanjem zgodovine okoliških krajev in zanimivosti. Preizkusili smo se tudi v lokostrelstvu, zadnji dan pa smo se ustavili še ob Nadiži, kjer se nas je večina prijetno ohladila v reki.

Udeležence jezikovnih dnevov je obiskal tudi državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Dejan Valentinčič in se z njim pogovarjal o izkušnjah, ki so jih pridobili preko tečajev slovenščine in t.i. jezikovnih počitnicah.

4. DOBRODOŠLI DOMA 2020

Jubilejno izvedbo prireditve Dobrodošli doma je bila sprva načrtovana v letu 2020. Žal smo jo zaradi epidemioloških razmer bili primorani odpovedati in prestaviti na leto 2021. Vloga glavnega organizatorja/koordinatorja osrednje prireditve za Slovence v zamejstvu in po svetu je tokrat v rokah Svetovnega slovenskega kongresa.

Dogodek je namenjen predstavitvi in druženju Slovencev enotnega slovenskega prostora in izseljenstva ter lokalnega prebivalstva, spoznavanje posameznih krajev Slovenije, njihove znamenitosti, tradicije in kulture. Prireditve poteka od leta 2011, vsako leto v drugem slovenskem kraju.

Osrednja prireditev bi morala potekati v soboto, 4. julija 2020, v Ribnici. V letnem gledališču na ribniškem gradu bi se predstavili rojaki iz zamejstva in sveta ter z nami delili svojo umetniško-kulturno ustvarjalnost v svojih prizadevanjih pri ohranjanju slovenstva v deželah, kjer živijo. Načrtovanih je bilo vrsta spremljevalnih dogodkov, tudi za otroke. Upamo, da bo v letu 2021 izvedba možna, kjer načrtujemo posebno obeležiti 30. obletnico samostojnosti Slovenije.

OSTALE DEJAVNOSTI

1. Sodelovanje pri portalu **Slovinci.si**

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovinci.si. Sodelavci pisarne pišejo članke o izvedenih projektih in drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

2. Sodelovanje na sejah Komisije DZ za odnose s Slovinci v zamejstvu in po svetu

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so se redno udeleževali sej Komisije DZ za odnose s Slovinci v zamejstvu in po svetu ter konstruktivno sodelovali v razpravi s predlogi za izboljšavo odnosov matične države z rojaki, ki živijo po svetu.

3. Sodelovanje na seji Sveta Vlade RS za Slovence po svetu

Predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, je sodeloval na seji Sveta Vlade RS za Slovence po svetu, ki je potekala v sredo, 16. decembra 2020. Predstavniki slovenskih skupnosti iz zdomstva in izseljenstva ter slovenskih organizacij, ki delujejo na področju skrbi za ohranjanje slovenstva po svetu, premier ter slovenski ministri, ki se srečujejo s problematiko Slovencev po svetu, so razpravljali o trenutnem stanju in potrebah slovenske skupnosti v svetu, o priložnostih in izzivih za prihodnost.

Dr. Pleskovič je predstavil kako so se, glede na delovanje SSK, spremenile potrebe slovenskih skupnosti po svetu v času pandemije in po njej ter naš pogled na prihodnost slovenstva v svetu in na strateški odnos RS v luči strategije 2021-2030.

4. Sodelovanje na srečanju Slovenske globalne poslovne povezave

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, dr. Boris Pleskovič, je v četrtek, 10.12.2020, sodeloval na virtualnem poslovnem srečanju, ki so ga organizirali pri Slovenski globalni poslovni povezavi (Slovenian global business network – SGBN). Osrednja tema dogodka je bila »Globalno poslovno slovenstvo, sodelovanje in razvoj«, z namenom povezovanja slovenskih poslovnežev in poslovnih po svetu in izmenjavo poslovnih možnosti. Dr. Pleskovič je predstavil delovanje Svetovnega slovenskega kongresa in prizadevanja društva na področju povezovanja slovenskih strokovnjakov iz domovine in sveta.

5. Izjave za javnost

In Memoriam Cvetko Falež (Avstralija)

Iz Avstralije smo prejeli žalostno novico, da nas je v 89. letu starosti zapustil Cvetko (Florian) Falež. Več let je bil tudi predsednik in dolgoletni član Upravnega odbora Avstralske konference SSK.

Cvetko Falež je s svojim več desetletij aktivnim delom za slovensko skupnost v Canberri močno pripomogel k povezovanju slovenskih rojakov v Avstraliji ter k ohranjanju slovenskega jezika in slovenske identitete v Avstraliji, še posebej pa Canberri.

Falež ima največ zaslug pri pridobitvi zemljišča na katerem stojijo društveni prostori, prav tako pa je bil kot takratni predsednik gradbenega odbora odgovoren in tudi zaslužen za gradnjo prostorov. Kot uspešen gradbenik in podjetnik je omogočil, da se je izgradnja doma in prostorov uresničila v sorazmerno kratkem času kljub majhnosti slovenske skupnosti v Canberri.

Za uspeh društva ni bilo potrebno le ogromno osebno delo na gradbišču, kjer je bilo vse delo prostovoljno, temveč nešteto osebnih obiskov po domovih, kjer je gospod Falež navduševal rojake in jih vabil k delu. Nešteto ur prostovoljnega dela in ogromno truda je vložil v priprave za zabavne prireditve, pospravljanje in čiščenje prostorov. Ob vseh ostalih aktivnostih je poučeval tudi slovenščino. Organiziral je številne turneje slovenskih glasbenih skupin v Avstraliji – od Slakov, Savskega vala, Minoresov, Big Bena, Gallusa, Okteta Suha, Tržaškega okteta... Pravzaprav skoraj ni bilo turneje, pri kateri ne bi bil glavni organizator in gostitelj.

Več skupin je tudi osebno vozil po Avstraliji, predvsem pa jim je pomagal pri organizaciji nastopov in potovanj. Njegovi gostje so bile pomembne slovenske politične osebnosti: gospod Pučnik, dr. Dular, gospod Peterle, gospod Janša ter tudi predstavniki slovenske cerkve. Manj znano pa je, da so bili njegovi gostje tudi slovenski dijaki, kulturniki, slovenski duhovniki in drugi posamezniki, ki so se mimogrede ustavili v Canberri. Cvetko Falež je bil že od samega začetka aktiven tudi pri pripravi slovenskih radijskih oddaj. Od leta 1974 do leta 1994 je pripravljala polurne oddaje pri 2XX, sedaj pa sodeloval pri CMS, ki oddaja tri ure tedensko. Pri radijskem delu je v pripravi in izvedbo prostovoljnih radijskih oddaj, v katerih je sodeloval kot pripravljalec, urednik, tehnik in govornik, vložil številne ure svojega časa. V državi NSW je bil leta 1980 za dve leti izvoljen za predsednika Slovenian Education Foundation.

Cvetko je vedno deloval v korist Slovenske skupnosti, veliko zahvalo pa mu dolgujemo tudi za njegovo neumorno posredovanje pri avstralski vladi, ki je zato hitreje priznala novo in samostojno Republiko Slovenijo. V letu 1989 je v Canberri skupaj s prijatelji ustanovil Društvo za varstvo človekovih pravic, katerega predsednik je postal ob ustanovitvi. Društvo je nudilo pomoč Četverici v Ljubljani in jim izbojevalo pomoč 10.000 dolarjev pri Slovenskem društvu Canberra, kjer so člani organizacije imeli velik vpliv. Avstralskemu parlamentu so predložili skoraj 2.000 zbranih podpisov v obrambo Četverice. Pred Avstralskim parlamentom so organizirali shod, kjer se jih je skupaj s Hrvati zbralo kakih 2.000. Člani Odbora so na pogovoru z uradniki avstralskega zunanjega ministrstva govorili o situaciji v Sloveniji ter jim pomagali razumeti dejanske okoliščine in politično situacijo v Sloveniji. Društvo za varstvo človekovih pravic se je nato preimenovalo v Narodni svet ACT pod vodstvom Cvetka Faleža. Člani Slovenskih narodnih svetov in Avstralske slovenske konference so s svojim vplivom pri predstavnikih avstralske vlade dosegli, da je Avstralska vlada prva od čezmorskih držav priznala samostojno Slovenijo.

Dragi Cvetko, Svetovni slovenski kongres se ti zahvaljuje za tvoj trud, ki si ga vložil v priznanje Slovenije, izgradnjo ter ohranjanje slovenske skupnosti v Avstraliji!

Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

27.3.2020: Odprto pismo Javnemu zavodu Radiotelevizija Slovenija

Spoštovani gospod Igor Kadunc, direktor Javnega zavoda Radiotelevizija Slovenija,

Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa z zaskrbljenostjo spremlja dogodke v Sloveniji in po svetu, kjer smo priče širjenju pandemije COVID-19, ki je prizadela tudi našo Slovenijo.

Ob tem smo večkrat zasledili, da v poročilih in pri informiranju javna RTV Slovenija vabi na intervju tudi goste, ki niso strokovnjaki, so pa močno strankarsko opredeljeni in si s svojimi političnimi nastopi poskušajo predvsem pridobiti politične točke – žal pogosto tudi s povsem zavajajočimi izjavami.

To je v trenutni situaciji nesprejemljivo – Slovenija mora nastopiti enotno in povezano, in s skupnimi močmi ter z upoštevanjem sprejetih ukrepov čim bolj omejiti širjenje virusa in tako obvarovati naša življenja, posebej najranljivejših med nami. Mediji, kot sedma sila, posebej pa javni medij kot je RTV SLO imate veliko odgovornost in vpliv na javno mnenje, zato Vas in celotno vodstvo RTV Slovenija prosimo, da v tem kriznem času delujete državotvorno in domoljubno – obveščate objektivno in tako pripomorete h krepitvi zaupanja med ljudmi ter k umirjanju nastale krizne situacije v kateri smo vsi skupaj.

Spoštovani gospod Kadunc, želimo apelirati na vas, da okrepite napore v smeri večje objektivnosti delovanja javnega zavoda RTV Slovenija, ki ga financiramo vsi slovenski davkoplačevalci. Razvoj dogodkov v svetu, ki ima velik vpliv na situacijo v Sloveniji zahteva, da za dobro naše države in njenih prebivalcev RTV Slovenija kot vodilni nacionalni medij sodeluje v borbi proti COVID-19 z objektivnim informiranjem o vladnih ukrepih. Konstruktivna kritika je pri tem dobrodošla, saj se pametni ljudje na svojih napakah veliko naučijo in jih tudi hitro popravijo.

Iskreno si želimo, in pričakujemo, da boste naša dobronamerna priporočila vzeli resno ter tako pomagali k omejitvi posledic za uspešnejšo prihodnost Slovenije.

S spoštovanjem,

Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Tone Kajzer, predsednik Slovenske konference SSK

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V PRVEM POLLETJU 2021

Ko smo zakorakali v leto 2021 smo to storili z upanjem, da bodo razmere dopuščale boljše pogoje za pripravo in izvedbo dogodkov in drugih projektov. Vendar se je situacija s pandemijo še pošteno razvlekla v leto 2021, zato je delovanje bili tudi še naprej prilagojeno razmeram.

DIGITALNO KOMUNICIRANJE IN PRENOVA SPLETNE STRANI

V letu 2020 smo se pri SSK lotili zahtevnega projekta in sicer prepotrebne prenove spletnih strani www.slokongres.com ter grafične podobe (logotip). Po dolгих letih je napočil čas, da osvežimo našo podobo in moderniziramo digitalno komuniciranje društva. Prve mesece leta 2021 smo glede na razmere ta čas izkoristili za zaključek projekta prenove spletne strani. Tako smo 2. Marca 2021 objavili popolnoma prenovljeno stran www.slokongres.com

Nova spletna stran je pregledna in sodobnega videza. Pod rubriko Aktualno boste lahko sledili novicam in drugim objavam s področja povezovanja slovenstva. Poleg tega je stran obogatena z več slikovnega materiala in vsebinsko bogatejša – opisi posameznih dejavnosti so izčrpnější, poleg tega pa smo se potrudili in zapolnili marsikatero vrzel v arhivskem smislu. Nekaterim projektom lahko sedaj sledite do samega idejnega začetka.

Nova je tudi rubrika Zborniki v kateri boste lahko večino naših zbornikov prelistali kar na spletu ali si jih po želji prenesli na vaš medij. Dodali smo tudi možnost, da si nekatere naše dogodke ogledate na videoposnetkih.

NAGRADNI NATEČAJ ZA MLADE ROJAKE PO SVETU

V lanskem letu so mladi slovenski lutkarji iz Celovca in okolice, pod mentorstvom Marice Hartmann, pripravili lutkovno igro o mravljah. S pomočjo Brede Varl, avtorice in režiserke lutkovne igre, smo priredili besedilo predstave. Besedilo so otroci sami, s pomočjo staršev ali mentorjev prebrali, za natečaj pa pripravili risbo z motivom, ki se jim je najbolj vtisnil v spomin.

Prejeli smo kar 145 prijav slovenski otrok iz 10. različnih držav sveta. Tokrat so risbe prispele iz Italije, Avstrije, Švedske, Madžarske, Makedonije, Hrvaške, Španije, Japonske, Nemčije in Rusije. Najmlajši sodelujoči so stari komaj 3 leta, najstarejši pa 15 let. Izredno smo veseli takšnega odziva!

Kot je bilo razvidno iz razpisa vsi sodelujoči prejmejo diplomo za sodelovanje, revijo z nalogami in dodatno darilo. V vsaki od kategorij pa bomo izbrali še najboljšo risbo in avtorja dodatno nagradili.

DOBRODOŠLI DOMA 2021

Slovenci iz zamejstva, sveta in domovine so se v soboto, 3. julija 2021, zbrali v Ribnici na tradicionalni prireditvi Dobrodošli doma, ki je letos nosila naslov Sloveniji za 30 let. Glavni organizator letošnje izvedbe je bil Svetovni slovenski kongres. Dogajanje se je pričelo v Rokodelskem centru z okroglo mizo Prispevek slovenskih izseljencev k osamosvojitvi Slovenije, gostje so tudi obudili spomine na dogajanje leta 1991. Gostje, tako navzoči kot tudi tisti, ki so se prek spletnega posnetka pridružili iz Avstralije, ZDA in Argentine, so razmišljali in obujali spomine na dogajanje in prispevek Slovencev v svetu v odločilnih dneh leta 1991.

Rokodelski center je gostil še en dogodek, obiskovalci so si lahko ogledali dokumentarni film Rešetarji s Crvenega Krsta – stoletje obstoja v Beogradu. Film govori o tradiciji suhe robe v Beogradu, kamor so jo prinesli Ribničani. Ob tej priložnosti so se lahko spoznali tudi z ustvarjalci filma in Ivanom Debeljakom, rojenim v Beogradu, ki kot pravi Ribničan izdeluje sita in krošnjari.

Program se je nadaljeval na odru pri gradu. Odprli so ga mladi lutkarji iz avstrijske Koroške Mladi Celovčani z lutkovno predstavo Prijatelji, nato se je pričela osrednja prireditev. Uvodoma so zbrane nagovorili ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Helena Jaklitsch, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Boris Pleskovič ter župan občine Ribnica Samo Pogorelc.

Zdravljico je zapel Lucas Somoza Osterc, Slovenec iz Argentine. V osrednjem delu so nastopili rojaki iz zamejstva in sveta. Predstavili so se Godba na pihala Šmihel z avstrijske Koroške, Folklorna skupina Sakalovci z Madžarske, Danni Stražar s Švedske, Folklorna skupina KPS Bazovica z Reke na Hrvaškem, maturantje Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka RAST 50 iz Argentine ter Aleksi Jercog in prijatelji, ki so zastopali barve Slovencev v Italiji.

Obiskovalci so si lahko v grajskem parku in v Rokodelskem centru ogledali priložnostne in jubilejne razstave o Slovencih po svetu. Ogledati si je bilo mogoče tudi prikaz domače obrti in z mojstri suhe robe ter lončarstva izmenjati kakšno besedo, še piše v sporočilu za javnost.

Predstavniki slovenskih kmečkih organizacij, ki delujejo v vseh štirih zamejstvih in se združujejo v koordinacijo Agraslovak, ter lokalni ponudniki so poskrbeli za hrano in pijačo.

Dan je zaokrožil nastop Ansambla Saša Avsenika, ki je s koncertom Vse najboljše, Slovenija, pripravljenim prav na čast 30 let samostojne Slovenije, udeležence popeljal po skritih in manj skritih kotičkih Slovenije.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE OB 30. OBLETNICI USTANOVITVE SSK

V Cankarjevem domu je v nedeljo, 27. junija 2021, potekala slovesnost, med katero smo odkrili spominsko ploščo ob 30. obletnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa. S svojo prisotnostjo so nas počastili predsednik Vlade RS Janez Janša, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch ter minister za kulturo dr. Vasko Simoniti. Dogodek je povezovala Mateja Feltrin Novljan, za odličen glasbeni program pa sta poskrbela baritonist Matjaž Robavs in citrar Tomaž Plahutnik. Program je z recitacijo popestril tudi Igor Pirkovič.

Ob tej priložnosti je predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič predsedniku Vlade RS, Janezu Janši podelil zlatnik Svetovnega slovenskega kongresa v zahvalo za njegov izjemen doprinos k demokratizaciji Slovenije, za zasluge pri osamosvajanju in priznavanju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti, za podporo ustanovitvi in delovanju Svetovnega slovenskega kongresa ter za njegov trud pri ohranjanju in kreptvi narodne zavesti pri rojaki doma in po svetu.

Predsednik vlade je ob prejemu priznanja zbrane nagovoril, pri čemer se je sprva iskreno zahvalil za prejeto priznanje. "Ko se danes spominjamo tistih dni pred 30 leti, čutimo veliko hvaležnost zato, ker je Slovenija takrat stopila skupaj in ko so naši rojaki v zamejstvu in po svetu pomagali pri tistih stvareh, kjer komaj nastajajoča slovenska država svojih institucij za ta namen še ni imela," je uvodno povedal premier. Kot je dejal, je Svetovni slovenski kongres v 30 letih šel čez različne čeri, "kljub temu pa je stal in obstal in je močna povezovalna vez med Slovenci v zamejstvu in po svetu in matično domovino."

VOŠČILA OB 30. OBLETNICI SSK

Tako kot naša država Slovenija, tudi Svetovni slovenski kongres letos praznuje 30 let obstoja. 27. in 28. junija 1991 je potekal ustanovni zbor v Cankarjevem domu, o katerem priča nedavno odkrita [spominska plošča](#) na pročelju pri vhodu na Prešernovi cesti.

Skozi vsa ta leta je Svetovni slovenski kongres sledil svojemu cilju povezovanja Slovencev v duhu narodne zavesti, znanosti, gospodarstva, kulture in demokracije. Na naši poti smo imeli priložnost sodelovati z različnimi posamezniki in društvi Slovencev po svetu, ki se trudijo ohraniti slovenstvo v državah, kjer živijo.

Hvaležni smo, da lahko z njimi sodelujemo, hvaležni pa smo tudi, da so se nam pridružili pri praznovanju našega jubileja s svojimi voščili in pozdravi. Vabljeni k ogledu videoposnetkov na strani: <https://www.slokongres.com/novica/praznujemo-30-let-hvala-za-voscila/>

25. TABOR SLOVENSKIH OTROK PO SVETU / 2. JEZIKOVNO-POČITNIŠKI DNEVI ZA ROJAKE IZ VENEZUELE

Od 26. julija do 30. julija 2021 smo pripravili 2. jezikovno-počitniške dneve za rojake iz Venezuele. Zaradi težav s covidom in zapletov pri posebnih pogojih za nastanitev se nas je tokrat družilo nekaj manj kot 20. Kljub temu ni bilo nič manj zabavno. Veliko smo se smejali, se pogovarjali in se tudi veliko naučili. Vse je potekalo v ustaljenem ritmu; dopoldneve smo preživljali ob učenju slovenščine, popoldneve pa smo izkoristili za ogled in praktične delavnice. Podali smo se na sprehod po bližnji okolici, do razgledne točke in po poti izvedeli marsikaj zanimivega o bližnjih krajih ter o življenju ljudi tukaj nekoč in danes. Ogledali smo si muzej prve svetovne vojne na prostem in se sprehodili skozi utrjene rove, nato pa nadaljevali z ogledom italijanske kostnice v Kobaridu. Preizkusili smo se v lokostrelstvu, se spustili v Kavkno jamo ter pripravili arepo in kobariške štruklje.

V petek smo imeli dovolj časa, da so udeleženci ponovno rešili test iz slovenščine, ki so ga reševali prvi dan. Pred povratkom smo se ustavili še ob reki Nadiži, nato pa, prijetno ohlajeni, nadaljevali pot proti Ljubljani.

SLOVENSKO OBROBJE 2021: GLASBENI VEČER NA AVSTRIJSKEM ŠTAJERSKEM

V okviru projekta "Slovensko obrobje 2021", s katerim povezujemo in krepimo stike med kulturnimi društvi iz obmejnih krajev, z obeh strani slovenske meje, smo tokrat obiskali rojake na avstrijskem Štajerskem.

V soboto, 11. septembra 2021, smo se odpravili v Potrno do Pavlove hiše, kjer deluje Kulturno društvo člen 7. Lokalni Mešani zbor Pavlove hiše je tudi letos pripravil prelep koncert s slovenskimi pesmimi kot so Venci vejli, Ena ptička priletala, V dolinci prijetni,... Na odru pa so se jim pridružili tudi gostje iz Slovenije – Pomurski tamburaški orkester, ki je bil ustanovljen februarja 2020 in združuje tamburaše iz celotnega Pomurja. Prisluhnili smo pesmim kot so Zrešlo je žito, Mlade oči, Ne čakaj na maj, ... Večerni koncert so nastopajoči zaključili s skupno pesmijo Nabucco.

Projekt je s kulturnim programom pripomogel k ohranjanju slovenske narodne identitete in povezal Slovence iz matice in tistimi, ki živijo v zamejstvu.

IZJAVE ZA JAVNOST

O svobodi medijev v Sloveniji – Odprto pismo EU institucijam (26.3.2021)

Svetovni slovenski kongres (SSK) je nestranska organizacija, ki združuje Slovence v domovini in po svetu. Naše poslanstvo je obdržati povezavo s Slovenci v tujini in aktivno podpirati izmenjavo izkušenj na področju demokracije, gospodarstva, tehničnih znanosti, medicine in kulture. SSK zato dobro pozna politične razmere v Sloveniji in tudi razmere v deželah, kjer biva pol milijona naših rojakov. Ta perspektiva omogoča SSK objektivni pogled na politična dogajanja v Sloveniji v primerjavi z drugimi po svetu.

V luči našega poslanstva ne moremo ostati pasivni glede na trenutno pristransko medijsko kampanjo, ki načenja ugled Slovenije doma in v tujini. Nekateri znani in pristranski novinarji izkoriščajo dejstvo, da si tisti

zunaj države ne morejo privoščiti natančnega spremljanja političnega dogajanja v Sloveniji, in bi si lahko oblikovali neresničen pogled na to kar se v resnici dogaja. Žal so takšna napačna videnja v Sloveniji našla pot do članov Evropske komisije in do poslanskih skupin v Evropskem parlamentu.

Potrebno je razumeti, da je sedanji spor glede 'svobode tiska' v Sloveniji predvsem posledica nedavne menjave vlade. Danes nikjer v Sloveniji ni mogoče najti ničesar, kar bi bilo lahko razumljeno kot napad na svobodo medijev s strani sedanje vlade. Vendar je to točno to kar nekateri opozicijski politiki in člani glavnih slovenskih medijev poskušajo prikazati v tujini.

SSK želi preprečiti, da bi EU slepo prevzemala mnjenja in izjave ekstremističnih novinarjev, ki pošiljajo in objavljajo svoje neresnične prispevke o domnevnem pomanjkanju svobode medijev v Sloveniji. Želimo vas seznaniti z dejstvom, da so edine fizične napade na novinarje v času te vlade izvedli protestniki v času odrejene omejitve gibanja in zbiranja, ki je bila uvedena z namenom, da se prepreči nadaljnje širjenje koronavirusa. Takšne ukrepe zoper širjenje pandemije so sprejele vse odgovorne vlade po vsem svetu z namenom, da bi zaščitile svoje državljane in ne zato, da bi krčile svobodo medijem.

Svetovni slovenski kongres želi osvetliti resnično situacijo na področju medijev in političnega razvoja demokracije v Sloveniji. Po 10-letnem vladanju levo-sredinske opcije se je pred letom dni v Sloveniji oblikovala desno-sredinska vlada. Ta nova vlada je postala tarča pristranskega poročanja s strani vseh medijev, ki imajo svoje korenine v levo-sredinskem prepričanju.

Slovenci smo bili že večkrat priča očitni medijski podpori protivladnim demonstracijam. Prav na teh zlonamernih napadih pa so protestniki pozivali celo k uboju predsednika Vlade RS. Takšno barbarsko poročanje medijev ni slovensko in ne odraža večinskega razmišljanja Slovencev po svetu.

Takšna stališča nenehno ponavljata dve prevladujoči televizijski družbi, ki nadzorujeta večino pozornosti javnosti. Obe sta pristranski v informativnih oddajah, vključno z javno televizijo. Predsednik vlade se je moral dolgo časa pogajati, da je nazadnje le dobil termin, da je lahko državljanom Slovenije preko javnega medija sporočil življenjsko pomembne informacije glede pandemije koronavirusa. Takšno neupoštevanje pomembnih informacij, celo od predsednika Vlade, je v popolnem nasprotju z dolžnostjo javnega obveščanja. Dolžnost javnih medijev je nepristransko in uravnoteženo poročanje brez predsodkov ne glede na to katera politična stranka je na oblasti.

Enako velja za Slovensko tiskovno agencijo (STA), ki je s svojim statutom zavezana nepristransko in resnično poročati javnosti. Obe javni medijski hiši sta postali propagandno orodje sedanje opozicije v Sloveniji.

Vsako kritiko sedanje vlade zavračata kot napad na novinarsko svobodo. Takšna neetična dejanja pa vsem zunaj države pošiljajo napačno sporočilo.

Pravilen namen oz. naloga medijev je objektivno in nepristransko poročanje o dogodkih, k temu pa jih zavezuje poklicni kodeks. Zato je nesprejemljivo, da v tuje medije odtekajo lažne obtožbe, da sedanja vlada v Sloveniji ogroža novinarje, krati svobodo govora in uvaja cenzuro. To preprosto ni res in to lahko preveri vsak državljan EU, ki razume slovenski jezik.

Zato je predsednik Vlade RS pozval predstavnike institucij EU, da obišejo Slovenijo in sami preverijo dejansko stanje glede svobode medijev v Sloveniji. Na SSK upamo, da bodo glavni predstavniki EU medijev čim prej prišli in videli resnična dejanja naše vlade.

Končno, člani Svetovnega slovenskega kongresa zaupamo, da bo ta javna izjava pojasnila razkorak med dejanskim in dozdevnim stanjem na področju svobode medijev v Sloveniji, saj je naš mednarodni ugled pomemben za vse Slovence, tako tiste doma kot tiste po svetu.

Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

In Memoriam Silvo Lipovšek, dr. med. - 10.6.2021

V večnost se je podal Silvo Lipovšek, dr. med., zdravnik specialist otroške kirurgije, ki je bil rojen slovenskim staršem v Argentini leta 1948.

Svojo specializacijo je zaključil v Buenos Airesu, nato pa je specializacijo še nadgradil v ZDA najprej v Schneider's Children's Hospital (Long Island) nato pa še na Childrens Hospital (Denver), ki sodi med deset najboljših otroških bolnic v ZDA. Karierno pot je nadaljeval kot izredni profesor kirurgije na University of Colorado Health Sciences Center. Ustanovil je oddelek za otroško kirurgijo občinske bolnišnice »Dr. Diego E. Thompson« v Buenos Airesu, ki ga je vodil do leta 2003. Leta 2003 se je preselil v Slovenijo in se zaposlil kot specialist kirurg na otroškem oddelku kirurških strok Splošne bolnišnice Celje. Bil je vodja ekipe in programa za usposabljanje specializantov kirurgije na področju otroške kirurgije na otroškem oddelku kirurških strok Splošne bolnišnice Celje (2007-2011). Silvo je bil tudi pobudnik in odgovorni na Sekciji kirurgov otroške kirurgije (SKOK-SZD) za pripravo Programa in priznanje otroške kirurgije, kot specializacije v Sloveniji. Od leta 2011 je deloval kot specialist kirurg, namestnik predstojnika in predstojnik otroške kirurgije na Univerzitetnem kliničnem centru Maribor. Bil je predstavnik za Slovenijo pri WOFAPS (World Federation of Associations of Pediatric Surgery) in slovenski predstavnik na UEMS Section & Board of Pediatric Surgery.

Silvo Lipovšek je bil (so)avtor 75 raziskovalnih del, prispevkov in člankov ter nosilec sedmih znanstvenih zdravniških nagrad. Bil je neomajen optimist in je pri zastavljenih načrtih vztrajal do konca – predvsem njegovi trmi (kot je to poimenoval sam) gre pripisati zasluge, da je bila 2015 v Sloveniji otroška kirurgija priznana kot program specializacije. Kljub izjemni karierni poti in predanosti svojemu poklicu, ki zahteva veliko napora in truda, se ga z naših konferenc spominjamo kot izjemnega strokovnjaka vedno polnega energije in dobre volje. Pri Svetovnem slovenskem kongresu se ga bomo spominjali kot zvestega člana organizacijskega odbora za pripravo konferenc slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije ter člana Upravnega odbora SSK. Bil je eden redkih ljudi, ki je ostal preprost in človeški. Svojo navdušenost nad idejami in dobro voljo pa je vedno delil z vsemi.

Dragi Silvo, hvala Ti za vse, kar si storil za slovensko zdravstveno stroko, za tvoje delo z otroki in tvoj iskrič in veder značaj.

dr. Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Poslovil se je dr. Marko Kremžar – 14.6.2021

V 94. letu se je poslovil slovenski intelektuallec, politik, ekonomist, pisatelj in publicist. Bil je ena od osrednjih osebnosti slovenske politične emigracije. Rojen je bil v Ljubljani, kjer je tudi odraščal. Po drugi svetovni vojni je emigriral v Argentino, kjer je dokončal študij na ekonomski fakulteti v Buenos Airesu in doktoriral leta 1973.

Dr. Kremžar je deloval kot organizator in pedagog slovenskega srednjega šolstva v slovenski skupnosti v Buenos Airesu. Napisal je vrsto knjig o vprašanih novejši slovenske zgodovine, državljanske vojne in njenih posledic. Rdeča nit, ki povezuje njegove spise je iskanje rešitev, ki bi Slovencem omogočile, da premagajo zgodovinske razdore in si ustvarijo družbo, ki bi bila skladna s temeljnimi krščanskimi vrednotami. Dr. Kremžar je bil ustanovni član stranke Nova Slovenija. Ves čas od ustanovitve stranke je opravljal nesebično svetovalno delo v stranki ter tudi na področju publicistike in šolstva. Leta 2008 je za knjigo »Časi tesnobe in upanja« prejel literarno nagrado Vstajenje, ki jo Slovenska prosveta v Trstu podeljuje našim rojakom v zamejstvu in po svetu.

Z Markom sem se prvič srečal leta 1991, ko se je za dve leti vrnil v Slovenijo. Ko sem ga spoznal, je postal pomemben član skupine svetovalcev predsednika vlade, ki je vključevala dr. Jožeta Bernika in skupino prominentnih ekonomistov pod vodstvom prof. Jeffreyja Sachsa, ki sem jo koordiniral. Marko je bil odličen ekonomist, dober politik in moder ter prijazen človek. V teh dveh letih je z nami delal vsak dan do poznega večera in bistveno pripomogel k uspešni makro stabilizaciji in ekonomski osamosvojitvi Slovenije. S težkim srcem smo se takrat poslovili, kakor to velja tudi danes. Najbolj ga bodo pogrešali Slovenci v Argentini.

dr. Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa